

การประกันคุณภาพการศึกษา ภายในสถานศึกษา

ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

แนวทางการจัดทำ
ระบบสารสนเทศสถานศึกษา

โครงการประกันคุณภาพการศึกษา

ตัวบ่งชี้
2

สำนักพัฒนาและนวัตกรรมการศึกษา
กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ

แนวทางการจัดทำ ระบบสารสนเทศสถานศึกษา

สำนักงานทดสอบทางการศึกษา
กรมวิชาการ

กระทรวงศึกษาธิการ

www.moe.go.th

เอกสารประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา
ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน
แนวทางการจัดทำระบบสารสนเทศสถานศึกษา

พิมพ์ครั้งแรก พ.ศ. 2544

จำนวนพิมพ์ 5,000 เล่ม

สำนักงานทดสอบทางการศึกษา กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ
สงวนลิขสิทธิ์

ISBN 974-269-0987

คำนำ

เอกสารการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นผลจากการดำเนินงานของแผนการประกันคุณภาพการศึกษา ซึ่งคณะกรรมการปฏิรูปการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการมอบกรมวิชาการรับผิดชอบ โดยได้ศึกษาและพัฒนากระบวนการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ร่วมกับผู้ทรงคุณวุฒิจากมหาวิทยาลัย สถาบันราชภัฏ นักวิชาการศึกษาจากสำนักพัฒนาการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมเขตการศึกษา ศึกษาพิเศษ ผู้แทนหน่วยงานต้นสังกัด และโรงเรียนในเขตการศึกษา 3 5 7 9 และ 11 จำนวน 21 โรง ดำเนินงาน ระหว่างปีการศึกษา 2543 ผลการศึกษาดังกล่าวนำเสนอเป็นกฎกระทรวง กำหนดระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และเอกสารการดำเนินงาน ตามระบบดังกล่าว ได้แก่

1. ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา :
กรอบและแนวการดำเนินงาน
2. แนวทางการจัดทำระบบสารสนเทศสถานศึกษา
3. แนวทางการบริหารจัดการคุณภาพสถานศึกษา
4. แนวทางการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

5. แนวทางการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพภายในของสถานศึกษา
6. แนวทางการรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปีของสถานศึกษา
7. แนวทางการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา โดยเขตพื้นที่การศึกษา

“แนวทางการจัดทำระบบสารสนเทศสถานศึกษา” เล่มนี้จัดทำขึ้นเพื่อสร้างความเข้าใจให้ผู้บริหาร ครู นักเรียน ชุมชน สถานศึกษา และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องสามารถใช้สารสนเทศเพื่อกำหนดมาตรฐานการศึกษาระดับสถานศึกษา จัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ตรวจสอบและทบทวนคุณภาพภายในของสถานศึกษา รวมทั้งกรรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปีของสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

กรมวิชาการ ขอขอบคุณคณะทำงานและผู้เกี่ยวข้องทุกท่านที่มีส่วนร่วมในการจัดทำ และหวังว่าเอกสารชุดนี้จะเป็นแนวทางในการปฏิบัติเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้บรรลุตามเป้าหมายและมาตรฐานคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐานได้

(นายประพัฒน์พงศ์ เสนาอุทธิ)

อธิบดีกรมวิชาการ

คำชี้แจง

ความท้าทายใหม่ๆ ภายใต้สังคมแห่งยุคโลกาภิวัตน์ และฐานความรู้ ส่งผลให้เกิดกระแสปฏิรูปการศึกษาทั่วทุกภูมิภาคของโลก คุณภาพของผู้เรียนเป็นประเด็นสำคัญของการอภิปรายในทุกเวทีการศึกษาและต่างเห็นพ้องในการปฏิรูปการศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านการเรียนการสอน การพัฒนาการศึกษาจะต้องเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนาในทุกมิติอย่างเป็นองค์รวม การจัดการศึกษาต้องคำนึงถึงการพัฒนาพหุปัญญาในสิ่งแวดล้อมที่สะท้อนว่าผู้เรียนที่ได้รับการพัฒนาในวันนี้จะสามารถเป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิต เป็นนักวัฒนธรรม นักสังคม นักเศรษฐศาสตร์ และนักเทคโนโลยี อันจะทำให้เขาเหล่านั้นเป็นผลผลิตของการจัดการศึกษาที่สามารถสร้างสรรค์ สามารถปรับตัวรู้เท่าทัน และตอบสนองต่อสิ่งท้าทายในอนาคตได้อย่างถูกต้องเหมาะสม กระบวนทัศน์ใหม่นี้สถานศึกษาจึงเป็นแหล่งเรียนรู้ที่มีภาระความรับผิดชอบผลักดันการพัฒนาศึกษาให้มีคุณภาพบนพื้นฐานความหลากหลาย และความแตกต่างของปัจเจกบุคคล ตลอดจนสร้างกลไกขับเคลื่อนการพัฒนาไปข้างหน้าอย่างต่อเนื่องด้วยระบบการประกันคุณภาพภายในเพื่อสร้างความเชื่อมั่นแก่สังคมต่อคุณภาพของผู้เรียน

การดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานประกอบด้วยกิจกรรมที่จำเป็น นับตั้งแต่การจัดระบบสารสนเทศ การจัดทำมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพสถานศึกษา

การจัดให้มีการประเมินคุณภาพการศึกษา การจัดทำรายงานคุณภาพประจำปี การรักษาและปรับปรุงระบบคุณภาพของสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น สถานศึกษาจึงเป็นผู้รู้ดีที่สุดในการดำเนินงานให้สอดคล้องกับความต้องการและเป้าหมายของตน เอกสารชุดการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานนี้ จึงเป็นแนวทางอันเป็นประโยชน์ต่อสถานศึกษาในการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของตนเองให้เข้มแข็ง

สำนักงานทดสอบทางการศึกษาหวังว่า เอกสารชุดนี้จะเป็นแนวทางในการปฏิบัติเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้บรรลุตามเป้าหมายได้ หากมีข้อเสนอแนะประการใดโปรดแจ้ง กลุ่มพัฒนามาตรฐานการศึกษา 3 สำนักงานทดสอบทางการศึกษา กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ โทร. 0-2281-6136 ต่อ 308, 310 โทรสาร 0-2281-6071

สารบัญ

	หน้า
1 การประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา	1
2 ระบบสารสนเทศของสถานศึกษา	7
ความสำคัญของระบบสารสนเทศ	8
สารสนเทศที่มีคุณภาพ	9
การจัดระบบสารสนเทศ	10
3 แนวการจัดทำระบบสารสนเทศของสถานศึกษา	19
องค์ประกอบของระบบสารสนเทศ	20
การเตรียมการจัดทำระบบสารสนเทศ	21
การดำเนินการจัดระบบสารสนเทศ	22
4 สารสนเทศที่จำเป็นต่อการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา	35
สารสนเทศพื้นฐานของสถานศึกษา	38
สารสนเทศที่เกี่ยวกับผู้เรียน	41
สารสนเทศเพื่อการบริหารงานวิชาการ	43
สารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการ	47
สารสนเทศเพื่อการรายงาน	53
ภาคผนวก	55
บรรณานุกรม	
คณะทำงาน	

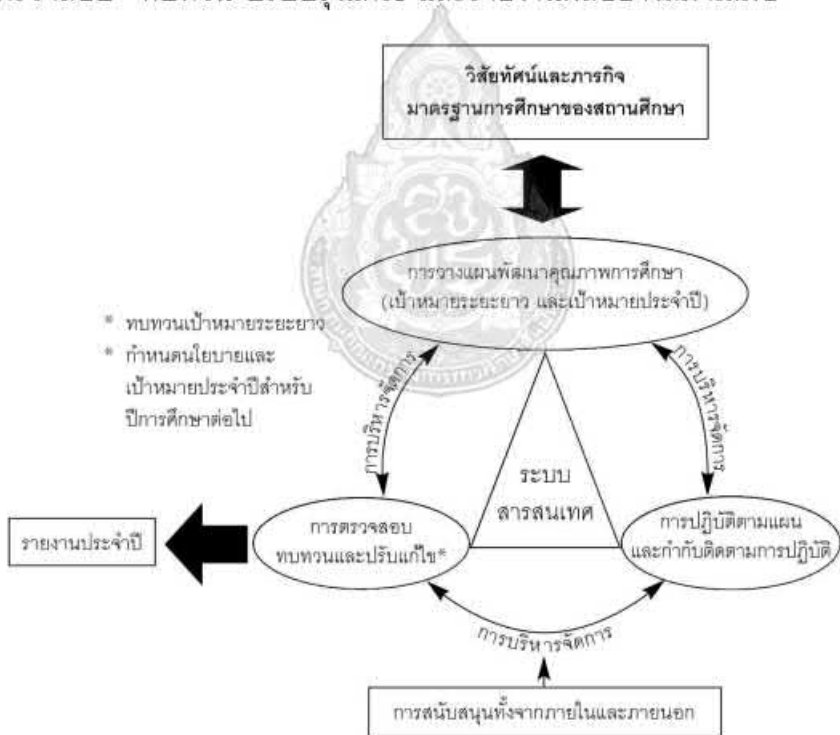
การประกันคุณภาพการศึกษา ภายในสถานศึกษา

การจัดการศึกษาให้มีคุณภาพและได้มาตรฐานสอดคล้องกับความต้องการของบุคคล และสังคมมีความสำคัญยิ่งในการพัฒนาคนซึ่งเป็นทรัพยากรที่สำคัญที่สุดของประเทศ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 มาตรา 43 ระบุไว้ว่า บุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานที่รัฐต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ มาตรา 81 ระบุไว้ว่า รัฐต้องจัดการศึกษาอบรมและสนับสนุนให้เอกชนจัดการศึกษาอบรมให้เกิดความรู้คู่คุณธรรม เป้าหมายการปฏิรูปการศึกษา จึงมุ่งพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้ “เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ

สติปัญญา ความรู้คู่คุณธรรม มีจริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข” (พระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 6)

การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนดังกล่าว สถานศึกษาต้องมีการบริหารจัดการคุณภาพอย่างเป็นระบบต่อเนื่อง เริ่มจากการกำหนด วิสัยทัศน์ ภารกิจ และมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาอย่างชัดเจนเหมาะสม วางแผนพัฒนาคุณภาพและดำเนินงานตามแผนอย่างต่อเนื่อง รวมทั้ง ตรวจสอบ ทบทวน ปรับปรุงแก้ไข และรายงานผลอย่างสม่ำเสมอ

วงจรการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

ปัจจุบันการพัฒนาคุณภาพการศึกษาจำเป็นต้องบริหารจัดการศึกษาในเชิงคุณภาพ โดยมีการประกันคุณภาพการศึกษาเป็นกลไกสำคัญที่เสริมและผลักดันให้กระบวนการทำงานในทุกระดับและบุคลากรที่เกี่ยวข้องดำเนินไปอย่างสอดคล้องกันเป็นระบบ มุ่งหน้าไปในทิศทางที่ได้ร่วมกันกำหนดไว้เพื่อบรรลุเป้าหมายของการปฏิรูปการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ โดยอาศัยหลักการและวิธีการบริหาร และการจัดการคุณภาพ (Quality Management) สมัยใหม่ที่เน้นการสร้างความมั่นใจให้กับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องว่า ผู้เรียนทุกคนจะได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนดไว้ โดยที่ความมั่นใจนี้ต้องตั้งอยู่บนรากฐานของหลักวิชา ข้อเท็จจริง หลักฐานเชิงประจักษ์และความสมเหตุสมผลเป็นสำคัญ ดังนั้นพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ได้กำหนดไว้ชัดเจนในหมวด 6 เรื่อง มาตรฐาน และการประกันคุณภาพการศึกษา มาตราที่ 47 ว่า ให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา การประกันคุณภาพการศึกษาจึงเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาเพื่อสร้างความมั่นใจให้แก่ผู้เกี่ยวข้องว่าผู้เรียนทุกคนจะได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพจากสถานศึกษา ซึ่งเป็นหน่วยรับผิดชอบจัดและพัฒนาความรู้ ความสามารถและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนด ในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างเต็มศักยภาพ และมาตรา 48 ระบุว่า การประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการจัดการศึกษาที่สถานศึกษาต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยมีการจัดทำรายงานประจำปี เสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและเปิดเผยต่อสาธารณชน นอกจากนี้ มาตรา 49 กำหนดให้สถานศึกษาทุกแห่งต้องได้รับการประเมินคุณภาพภายนอก อย่างน้อย 1 ครั้ง ใน ทุก 5 ปี และต้องเสนอผลการประเมินคุณภาพการศึกษาต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสาธารณชน

ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในจึงเป็นความรับผิดชอบของสถานศึกษา ซึ่งเป็นหน่วยงานรับผิดชอบการจัดการศึกษาให้ผู้เรียนโดยตรง โดยสถานศึกษาร่วมมือกับชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เขตพื้นที่การศึกษา ภายใต้การกำกับ ดูแล และสนับสนุน ส่งเสริม ของหน่วยงานต้นสังกัด เพื่อสร้างความมั่นใจที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของหลักวิชา ข้อมูลหลักฐานที่ตรวจสอบได้ และการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายว่าผู้เรียนทุกคนจะได้รับการบริการด้านการศึกษาที่มีคุณภาพจากสถานศึกษาเพื่อการพัฒนาความรู้ความสามารถและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามที่กำหนดไว้

ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาประกอบด้วยภาระงานที่สถานศึกษาต้องดำเนินการร่วมกัน อย่างเป็นระบบใน 8 เรื่อง

1. การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ
2. การพัฒนามาตรฐานการศึกษา
3. การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา
4. การดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา
5. การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา
6. การประเมินคุณภาพการศึกษา
7. การรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี
8. การผลัดวงจรระบบการประกันคุณภาพการศึกษา

การดำเนินการดังกล่าว ให้สถานศึกษายึดหลักการมีส่วนร่วมของชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องโดยการส่งเสริมสนับสนุน และกำกับดูแลของหน่วยงานต้นสังกัด

วัตถุประสงค์ของเอกสาร

แนวทางการจัดทำระบบสารสนเทศสถานศึกษาฉบับนี้ จัดทำขึ้น เพื่อให้สถานศึกษาได้ใช้เป็นแนวทางในการเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งภายในสถานศึกษาและภายนอกสถานศึกษาที่จำเป็นต้องใช้ในภารกิจต่าง ๆ ที่สำคัญ เช่น การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาที่จะนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา อย่างเป็นระบบ จัดทำเป็นสารสนเทศที่พร้อมจะใช้ประโยชน์ได้ และสร้างระบบการจัดเก็บให้เป็นหมวดหมู่เพื่อสะดวกต่อการค้นหา และนำไปใช้ปรับปรุงให้ถูกต้องอยู่ตลอดเวลา

สาระสำคัญของเอกสาร

เอกสารฉบับนี้ประกอบด้วยสาระสำคัญได้แก่ ระบบสารสนเทศของสถานศึกษาซึ่งกล่าวถึง ความสำคัญของระบบสารสนเทศ สารสนเทศที่มีคุณภาพ และการจัดระบบสารสนเทศ

แนวการจัดทำระบบสารสนเทศภายในสถานศึกษา ประกอบด้วยองค์ประกอบ การเตรียมการ และการดำเนินการจัดทำระบบสารสนเทศ และสารสนเทศที่จำเป็นต่อการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา 5 ด้าน คือ

สารสนเทศพื้นฐาน สารสนเทศที่เกี่ยวกับผู้เรียน สารสนเทศเพื่อการ
บริหารงานวิชาการ สารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการ และสารสนเทศ
เพื่อการรายงานนอกจากนั้นจะเสนอตัวอย่างเครื่องมือการเก็บรวบรวม
ข้อมูลและตัวอย่างการนำเสนอข้อมูล

ระบบสารสนเทศของสถานศึกษา

การจัดการศึกษาในยุคที่โลกไร้พรมแดน คุณภาพของคนได้รับการกำหนดให้เป็นผู้ที่มีความสมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจและสติปัญญา มีความรู้ คู่คุณธรรม และสามารถดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข สถานศึกษา ซึ่งเป็นแหล่งอบรมให้ความรู้จึงมีหน้าที่ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้มีประสิทธิภาพและก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน

ระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งมุ่งสร้างความมั่นใจให้แก่ผู้เกี่ยวข้องว่าผู้เรียนได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพและจะพัฒนาให้เป็นผู้มีความรู้ความสามารถและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนดไว้ในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานนั้น สถานศึกษาจำเป็นต้องกำหนดวิสัยทัศน์และภารกิจที่ชัดเจนและจัดทำแผนพัฒนา

คุณภาพการศึกษา ในการจัดทำวิสัยทัศน์และภารกิจเพื่อจัดทำแผนดังกล่าว ต้องใช้ข้อมูลและสารสนเทศพื้นฐานที่จำเป็นเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของท้องถิ่น เช่น ที่ตั้งของสถานศึกษา ความต้องการของ ชุมชน สภาพผู้เรียน จุดเด่น จุดด้อยในด้านต่างๆ ภาพรวม จุดยืนของสถานศึกษา เพื่อนำมาประกอบการจัดทำแผนเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุมาตรฐานตามหลักสูตร และเมื่อสถานศึกษาดำเนินงานตามแผนแล้วจะต้องมีการตรวจสอบ และทบทวนคุณภาพการศึกษาภายในของสถานศึกษา ซึ่งจำเป็นต้องมีข้อมูลและสารสนเทศเกี่ยวกับกระบวนการดำเนินงาน และผลของการดำเนินงานที่มุ่งเป้าหมายไปยังคุณลักษณะของผู้เรียน สารสนเทศจากผลของการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษภายในสถานศึกษาจะนำไปสู่การวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาต่อไปเป็นวงจรเพื่อพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง

ความสำคัญของระบบสารสนเทศ

สถานศึกษาที่มีระบบสารสนเทศที่สมบูรณ์ ครบถ้วน เป็นปัจจุบัน เรียกใช้ได้สะดวกและตรงตามความต้องการ จะช่วยให้สถานศึกษาสามารถดำเนินงานพัฒนาคุณภาพได้อย่างมีประสิทธิภาพ เป็นการสร้างความมั่นใจที่ตั้งอยู่บนรากฐานของหลักวิชา หลักฐานข้อเท็จจริงที่สามารถตรวจสอบได้ มีกระบวนการวิเคราะห์และประมวลผลที่เป็นวิทยาศาสตร์ หลักตรรกและความสมเหตุสมผล เพราะสารสนเทศทั้งหลายนั้นนอกจากจะใช้ในการวางแผนการดำเนินงานและประกอบการตัดสินใจแล้ว ยังนำไปสู่การพัฒนาแนวความคิด และสร้างทางเลือกใหม่ๆ ในการดำเนินการต่างๆ ด้วย

สารสนเทศที่มีคุณภาพ

แม้จะยอมรับว่าข้อมูลและสารสนเทศเป็นสิ่งจำเป็นและเป็นเครื่องชี้้นำในการบริหารและดำเนินงานทางการศึกษาได้ แต่นั่นหมายถึง ข้อมูลและสารสนเทศเหล่านั้นจะต้องมี คุณภาพ ทั้งในด้านความถูกต้อง เชื่อถือได้ ความเป็นปัจจุบัน สามารถตอบสนองผู้ใช้ได้ ทันเหตุการณ์ ดังนั้น การสร้างระบบสารสนเทศให้มีคุณภาพจึงควรคำนึงถึงปัจจัยต่อไปนี้

1. มีการตรวจสอบความถูกต้อง (Verifiability)
2. มีความถูกต้องแม่นยำ (Accuracy)
3. มีความสมบูรณ์และครอบคลุม (Comprehensiveness)
เพียงพอที่จะใช้ตัดสินใจ
4. มีความชัดเจน (Clarity) ไม่ต้องตีความ แต่มีความกะทัดรัดได้ใจความ
5. มีความเกี่ยวข้องกับตรงต่อความต้องการของผู้ใช้ (Relevance)
6. มีความยืดหยุ่น (Flexibility) ปรับใช้ได้หลายสถานการณ์
7. ใช้ได้ง่าย รวดเร็ว (Accessibility)
8. สามารถจัดระบบตั้งแต่การเตรียมข้อมูลนำเข้า การประมวลผล และนำผลรายงานในเวลาทันต่อเหตุการณ์ (Timeliness)

การสร้างระบบสารสนเทศที่มีคุณภาพดังกล่าวข้างต้น จะนำไปสู่การมีสารสนเทศที่มีคุณภาพทั้งในด้านของความถูกต้องสมบูรณ์ ตรงกับความต้องการใช้ และทันต่อการใช้งาน

การจัดระบบสารสนเทศ

ระบบสารสนเทศ สามารถจำแนกตามวิธีดำเนินการออกเป็น 3 ระบบ ซึ่งแต่ละระบบมีจุดเด่นและจุดด้อย พอสรุปได้ดังนี้

1. ระบบทำด้วยมือ (Manual System) เป็นระบบที่เก็บ โดยการใช้เอกสารในรูปแบบต่างๆ ระบบนี้มีข้อดีคือ ค่าใช้จ่ายน้อย ส่วนข้อเสียคือ การเรียกใช้ไม่สะดวกและไม่ทันการหากจัดระบบแฟ้มเอกสาร ไม่เหมาะสมเท่าที่ควร

2. ระบบกึ่งอัตโนมัติ (Semi - Automation) ระบบนี้ใช้มือทำส่วนหนึ่ง และใช้เครื่องกลส่วนหนึ่ง กล่าวคือ ส่วนที่เป็นเอกสารต่างๆ ทำด้วยมือ และส่วนที่สร้างระบบสารสนเทศใช้เครื่องคอมพิวเตอร์เข้ามาช่วยระบบนี้มีข้อดีคือ ค่าใช้จ่ายไม่สูง การฝึกอบรมบุคลากรไม่มากนัก แต่มีข้อเสียคือ ถ้ารูปแบบเอกสารไม่เหมาะสม การปฏิบัติงานไม่เหมาะสม การดำเนินการจะล่าช้าหากข้อมูลจากการกรอกเอกสารผิดพลาด ระบบนี้จะทำได้ดีต่อเมื่อส่วนที่ทำด้วยมือทำได้สมบูรณ์แบบ ได้แก่ การกรอกข้อมูลครบ ถูกต้อง มีระบบควบคุม ตรวจสอบอย่างดี

3. ระบบอัตโนมัติ (Full - Automation) เป็นระบบที่ใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ดำเนินงาน ระบบนี้ต้องมีการออกแบบให้เข้ากับลักษณะงาน เนื่องจากเครื่องคอมพิวเตอร์ที่สร้างมาจะมีลักษณะและขนาดของเครื่องแตกต่างกัน

อย่างไรก็ตาม สถานศึกษาไม่ว่าขนาดใหญ่ กลาง หรือเล็ก อยู่ในเมือง หรือชนบท ส่วนมากมักจะมีคอมพิวเตอร์ช่วยในการจัดทำเอกสาร สถานศึกษาควรจะใช้คอมพิวเตอร์ ให้เต็มศักยภาพเพื่อการจัดระบบสารสนเทศที่ครบถ้วน ถูกต้อง และเรียกใช้ได้ทันเวลาในทุกสถานการณ์ การมีข้อมูลและสารสนเทศ

ที่มีคุณภาพดังกล่าว จะทำให้กระบวนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาในด้านต่างๆ ดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การจัดทำระบบสารสนเทศในสถานศึกษาจึงมีความสำคัญและเป็นประโยชน์สำหรับบุคลากรทุกคนในองค์กร มีข้อมูลประกอบการพัฒนางานสร้างทางเลือกใหม่ๆ ในการดำเนินงาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้บริหารทั้งในระดับสูงและระดับหัวหน้าหมวด/กลุ่มวิชา/ระดับสายชั้น มีความจำเป็นที่จะต้องใช้ข้อมูลและสารสนเทศประกอบการวางแผนตัดสินใจกำหนดนโยบายและทิศทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ดังนั้น ผู้ใช้ระบบสารสนเทศจึงหมายถึงทุกคนไม่เฉพาะแต่ผู้บริหารเท่านั้น ข้อมูล สารสนเทศที่แสดงถึงผลการปฏิบัติงานย่อมทำให้ผู้ปฏิบัติงานสามารถตรวจสอบการทำงานของตนเอง ตลอดจนข้อบกพร่องที่เกิดขึ้นสามารถนำมาวิเคราะห์ปัญหาและนำมาปรับปรุงงานของตนให้ดียิ่งขึ้น ผู้บริหารสามารถศึกษาผลการทำงานของบุคลากรในหน่วยงาน ชี้แนะหรือช่วยเหลือแก้ปัญหานั้นๆ ได้ง่ายขึ้น ดังนั้น การใช้ข้อมูลและสารสนเทศของบุคลากรแต่ละระดับจึงมีลักษณะและปริมาณที่แตกต่างกันไป

การใช้ระบบสารสนเทศในสถานศึกษา เกี่ยวข้องกับบุคคลในองค์กร
ทุกระดับ ดังนี้

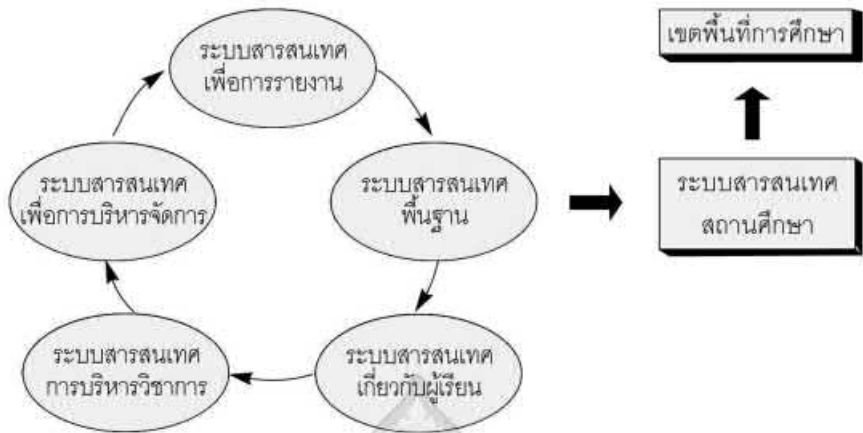
ผู้ใช้ระบบสารสนเทศ	ระดับการนำไปใช้
คณะกรรมการสถานศึกษา ที่ปรึกษา	วางแผนยุทธศาสตร์
ผู้บริหารสถานศึกษาและผู้ช่วยผู้บริหาร	วางแผนการบริหารทั้งองค์กร
หัวหน้ากลุ่มวิชา/งาน/โครงการ	วางแผนปฏิบัติการ
ผู้สอน ผู้สนับสนุนการสอน	วางแผนปฏิบัติการสอน

เมื่อวิเคราะห์ภารกิจหลักของสถานศึกษาตามระดับการใช้ จะ
เห็นว่ามีสารสนเทศที่หลากหลายสำหรับการพัฒนาคุณภาพของงานให้
บรรลุตามเป้าหมาย สารสนเทศทั้งหลายมีลักษณะเจาะลึกลงรายละเอียด
หรือมีลักษณะเป็นภาพรวม ดังตัวอย่าง

ภารกิจหลัก ระดับและการ การใช้	การบริหาร จัดการ	การพัฒนา หลักสูตร	การจัดการ เรียนการสอน เรียนรู้ ประเมินผล	การพัฒนา การแนะแนว	การพัฒนา บุคลากร	การพัฒนา แหล่งการ และ ปัจจัยเอื้อ
สารสนเทศเพื่อ การวางแผน ยุทธศาสตร์ และการบริหาร	ระดับคณะกรรมการสถานศึกษา ที่ปรึกษา					
	ข้อมูลภาพรวมการพัฒนาสถานศึกษาทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา วิสัยทัศน์ เป้าหมาย จุดเน้นการพัฒนา ยุทธศาสตร์การพัฒนา					
	ระดับผู้บริหาร + ผู้ช่วยบริหาร					
	ข้อมูลคุณภาพผู้เรียน การบริหารจัดการ และวิชาการ วิสัยทัศน์ เป้าหมาย ภารกิจ แผน/นโยบาย/กลยุทธ์					
สารสนเทศเพื่อ การวางแผน ปฏิบัติการ	ระดับหัวหน้ากลุ่มวิชา/งาน/โครงการ					
	หลักสูตร รายวิชา การวิจัย ฯลฯ	การร่วมกลุ่ม จัดทำ มาตรฐาน การเรียนรู้ ฯลฯ	เทคนิค การสอน วัดผล ฯลฯ	เครื่องมือ สื่อ กิจกรรม พัฒนา ผู้เรียน ฯลฯ	การอบรม นิเทศ ศึกษา ดูงาน ฯลฯ	การปรับปรุง ห้องสมุด จำนวน หนังสือ พัฒนา กิจกรรม ฯลฯ
สารสนเทศเพื่อ การปฏิบัติการ	ระดับผู้ปฏิบัติ (ผู้สอน/บุคลากรสนับสนุน)					
	การเตรียม การสอน การทำแผน การสอน ฯลฯ	การศึกษา วิเคราะห์ หลักสูตร การจัดทำ หลักสูตร ฯลฯ	การสอนตาม แผนการวิจัย ในชั้นเรียน การรวบรวม ข้อมูล การสรุป ฯลฯ	การวิเคราะห์ และเข้าใจเด็ก การจัด กิจกรรม แนะแนว ฯลฯ	การอบรม การรับงาน นิเทศ ฯลฯ	การศึกษา/ เพิ่มพูน ความรู้ การสร้าง บรรยากาศ การเรียนรู้ ในและนอก ห้องเรียน ฯลฯ

จากทุกภารกิจในสถานศึกษา บุคลากรมีหน้าที่ปฏิบัติงานแตกต่างกันไป แต่ละภารกิจก็จำเป็นต้องมีข้อมูลสารสนเทศประกอบการปฏิบัติงาน รวมทั้งหลังการปฏิบัติงานก็จะเกิดข้อมูลและสารสนเทศอีกเช่นกัน จากตารางวิเคราะห์ข้างต้นจะเห็นว่ามีการใช้สารสนเทศทุกระดับ ในลักษณะที่แตกต่างกัน อย่างไรก็ตาม การใช้ข้อมูลและสารสนเทศในแต่ละระดับไม่อาจตัดขาดกันไปอย่างเด็ดขาด สารสนเทศทุกส่วนในแต่ละหน่วยในสถานศึกษามีความเชื่อมโยงสัมพันธ์กันตลอดเวลา และยังเกี่ยวโยงไปยังหน่วยงานหรือองค์กรภายนอกด้วย เช่น เขตพื้นที่การศึกษา เป็นต้น

สารสนเทศที่เป็นจุดเน้นในการพัฒนาคุณภาพอยู่ที่สารสนเทศเพื่อการบริหารวิชาการและการบริหารจัดการเพราะสารสนเทศส่วนนี้จะช่วยให้เกิดการดำเนินงานเชิงคุณภาพ แต่อย่างไรก็ตามสารสนเทศส่วนอื่นที่มีความเกี่ยวข้องจะช่วยให้การปฏิบัติงานบรรลุเป้าหมายอย่างรวดเร็วถูกต้อง มีแหล่งข้อมูลอ้างอิงได้ เกิดทิศทางการพัฒนาที่ชัดเจน

แผนภูมิแสดงระบบสารสนเทศของสถานศึกษา

ดังนั้น เพื่อให้เกิดความคล่องตัวในการพัฒนาคุณภาพแต่ละระดับผู้บริหารจนถึงระดับผู้ปฏิบัติ สถานศึกษาอาจจัดระบบสารสนเทศภายในสถานศึกษาเพื่อให้เหมาะกับการนำไปใช้ โดยจำแนกเป็นระบบย่อยๆ ดังนี้

1. ระบบสารสนเทศพื้นฐานของสถานศึกษา ประกอบด้วย ข้อมูลและสารสนเทศที่เกี่ยวข้องกับภาพรวมของสถานศึกษา สภาพเศรษฐกิจ การเมือง สังคม ความต้องการของ ชุมชน สภาพการบริหารและการจัดการ ตามโครงสร้างและภารกิจ เช่น ปฏิทินปฏิบัติงานของสถานศึกษา กิจกรรมประจำวันของสถานศึกษา ระบบเอกสารที่จำเป็นในสถานศึกษา เป็นต้น

2. ระบบสารสนเทศเกี่ยวกับผู้เรียน เป็นระบบสารสนเทศที่รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับผู้เรียนทั้งหมด สารสนเทศส่วนนี้เกิดจากผู้สอนหรือผู้ปฏิบัติงานเป็นส่วนใหญ่ เช่น ผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน จำแนกเป็นรายชั้นรายปี ผลการประเมินคุณภาพผู้เรียน รายงานผลความก้าวหน้าของผู้เรียน รายงานความประพฤติ/พฤติกรรมกรรมการแสดงออกของผู้เรียน ผลงานของผู้เรียน เทคนิคการเรียนรู้ของผู้เรียน เป็นต้น

3. ระบบสารสนเทศการบริหารวิชาการ เป็นการจักระบบสารสนเทศเกี่ยวกับหลักสูตรและการเรียนการสอน การวัดและการประเมินผล การพัฒนากิจกรรมแนะแนวและการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เช่น การมีส่วนร่วมในการจัดหลักสูตรและการเรียนการสอน บรรยากาศการเรียนการสอน ความหลากหลายในวิธีการและการใช้เครื่องมือประเมินสภาพการจัดบริการแนะแนว ผลการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เป็นต้น

4. ระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการ สารสนเทศประเภทนี้ต้องมีการประมวลผลรวม มีการเปรียบเทียบข้อมูลอย่างถูกต้องและทันสมัย จึงจะมีความหมายต่อการจัดการและการบริหารงานอย่างเต็มประสิทธิภาพ ตัวอย่างสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการในสถานศึกษา เช่น งานธุรการ การเงิน งานบุคลากร งานกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน งานพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ ทรัพยากรและสิ่งอำนวยความสะดวก งานอาคารสถานที่ เป็นต้น

5. ระบบสารสนเทศเพื่อการรายงาน สืบเนื่องจากการที่สถานศึกษาทุกแห่งจะต้องรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปีเพื่อรายงานต่อเขตพื้นที่การศึกษาที่รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมถึงรายงาน

ผู้ปกครอง ชุมชน และสาธารณชนให้รับทราบสารสนเทศส่วนนี้จึงเป็นการนำข้อมูลและสารสนเทศทั้ง 4 ส่วน ที่กล่าวข้างต้นมาสรุปเป็นภาพรวมที่เข้าใจง่าย กะทัดรัด ระบุผลสำเร็จตามสภาพและผลการพัฒนาที่เกิดขึ้นอันได้แก่ คุณภาพด้านผู้เรียน (ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คุณลักษณะที่พึงประสงค์ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยรวมเมื่อเทียบกับสถานศึกษาแห่งอื่น หรือเทียบกับกลุ่มโรงเรียน/เกณฑ์ เฉลี่ยระดับจังหวัดหรือระดับประเทศ ฯลฯ) คุณภาพด้านการจัดการเรียนการสอน (การจัดทำและพัฒนาหลักสูตร การพัฒนาเทคนิคการสอน การสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ การวิจัยในชั้นเรียน ฯลฯ) คุณภาพด้านการบริหารจัดการ (การพัฒนาบุคลากร การบริหารการเงิน-บัญชี พัสดุ ครุภัณฑ์ การจัดสิ่งอำนวยความสะดวก เทคโนโลยีและห้องปฏิบัติการต่างๆ การให้บริการและจัดสวัสดิการ รวมทั้งการจัดระบบรักษาความปลอดภัยในสถานศึกษา ฯลฯ) ด้านความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน (การจัดและพัฒนากิจกรรมร่วมกัน การให้บริการและการรับบริการระหว่างสถานศึกษากับชุมชน ผลการดำเนินงานที่เกิดประโยชน์กับชุมชน เจตคติที่ดีระหว่างสถานศึกษากับชุมชน ฯลฯ) การรายงานควรใช้ภาษา ภาพ หรือตารางที่เข้าใจง่าย

การนำสารสนเทศไปใช้ต้องประกอบด้วยข้อมูลและสารสนเทศจากหลาย ๆ ส่วน ส่วนใหญ่มักจะเกี่ยวข้องกับทั้งสารสนเทศพื้นฐาน สารสนเทศด้านการบริหารจัดการ และด้านวิชาการ แต่จะต้องมีการสรุปผลและเปรียบเทียบข้อมูลจากแหล่งอื่นทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา เพื่อช่วยในการตัดสินใจ เช่น งานสัมพันธ์ชุมชน การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพภายใน งานประเมินตนเอง เป็นต้น

หลักสำคัญในการใช้ข้อมูลและสารสนเทศนั้นไม่ว่าจะเพื่อการใดก็ตาม ย่อมต้องประกอบด้วย การตัดสินใจทุกครั้ง ซึ่งหมายถึงว่าการใช้ข้อมูลและสารสนเทศ เพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาต้องคำนึงอยู่เสมอว่า สารสนเทศจะต้องเที่ยงตรงเชื่อถือได้ โดยเฉพาะผู้บริหารที่จะใช้ข้อมูลประกอบการตัดสินใจวางแผนเพื่อพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาหรือเพื่อการตัดสินใจ ในระดับนโยบาย

แนวการจัดทำระบบสารสนเทศ ของสถานศึกษา

ในการจัดทำสารสนเทศ เรามักพบคำที่เกี่ยวข้องและเข้าใจความหมายคลาดเคลื่อน จึงขอสรุปนิยามของคำไว้ดังนี้

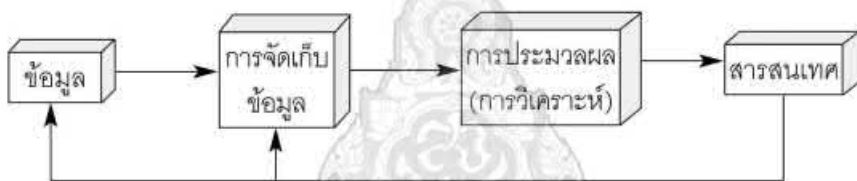
ข้อมูล (Data) หมายถึง ข้อเท็จจริงต่างๆ ซึ่งอาจแสดงเป็นตัวเลข ตัวหนังสือ หรือสัญลักษณ์ ข้อเท็จจริงเหล่านี้เป็นสิ่งที่เก็บรวบรวมมาโดยยังไม่ผ่านการประมวลผลหรือการวิเคราะห์จัดกระทำ จึงทำให้ส่วนมากไม่มีความหมายสมบูรณ์พอที่จะนำไปใช้ประกอบการตัดสินใจได้

สารสนเทศ (Information) หมายถึง ข้อมูลที่ได้ผ่านการประมวลผลหรือการวิเคราะห์ด้วยวิธีการต่างๆ จนอยู่ในรูปแบบที่มีความหมาย สามารถนำไปใช้ประกอบการตัดสินใจหรือนำไปใช้ในเรื่องต่างๆได้ตามวัตถุประสงค์

ระบบสารสนเทศ (Information System) หมายถึง กระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูล การประมวลผลข้อมูลให้อยู่ในรูปแบบที่เป็นประโยชน์สูงสุด และการจัดเก็บรักษาอย่างมีระบบเพื่อสะดวกต่อการนำไปใช้ สารสนเทศที่ถูกจัดเก็บอย่างเป็นระบบ จะสามารถนำไปใช้สนับสนุนการบริหารและการตัดสินใจทั้งในระดับปฏิบัติ ระดับหมวด/งาน/สายชั้น หรือระดับบริหาร

องค์ประกอบของระบบสารสนเทศ

การจัดทำระบบสารสนเทศมีองค์ประกอบที่สำคัญ 4 ส่วนด้วยกัน ดังแสดงตามแผนภาพนี้

แผนภาพที่ 1 องค์ประกอบของระบบสารสนเทศ

1. **ข้อมูล** เป็นข้อเท็จจริงต่างๆ ภายในสถานศึกษาและในบริบทของสถานศึกษาแต่ละแห่ง เป็นปัจจัยนำเข้าสู่ระบบสารสนเทศ

2. **การจัดเก็บข้อมูล** เป็นการรวบรวมและจัดเก็บรักษาข้อมูล และสารสนเทศที่มีอยู่หรือที่ได้มาอย่างมีระบบ สะดวกต่อการนำมาประมวลผลหรือนำมาใช้ประโยชน์ และสามารถแก้ไข ปรับปรุง ให้เป็นปัจจุบันได้ง่าย

3. **การประมวลผลหรือการวิเคราะห์** เป็นการกำหนดความสัมพันธ์ของข้อมูล จัดกระทำข้อมูลเพื่อให้เหมาะสมต่อการนำไปใช้ ซึ่งวิธีการประมวลผลข้อมูลเพื่อให้ได้สารสนเทศมีอยู่มากมาย เช่น การจัดหมวดหมู่ การเรียงลำดับ การแจกแจง การทำ Crosstabulation (ตารางแจกแจงข้อมูล,

ตัวเลขแบบหลายประเภท) ตลอดจนถึงการใช้สูตรทางคณิตศาสตร์ต่าง ๆ (คำนวณค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความแปรปรวน ฯลฯ)

4. สารสนเทศ เป็นข้อมูลที่ผ่านมาการประมวลผลหรือการวิเคราะห์แล้ว เป็นผลผลิตของระบบที่จะนำไปใช้ประโยชน์ต่อไป

ปัจจุบันในการจัดเก็บข้อมูล และการประมวลผลหรือการวิเคราะห์ข้อมูล มักมีการใช้เทคโนโลยี เช่น คอมพิวเตอร์ เป็นเครื่องมือที่จะทำให้การดำเนินการดังกล่าวสามารถกระทำได้รวดเร็วและถูกต้อง ทั้งนี้การประมวลผล อาจจัดกระทำในลักษณะของข้อมูลเชิงคุณภาพ ตามกระบวนการวิจัยเชิงคุณภาพก็ได้

ดังได้กล่าวแล้วว่า ระบบสารสนเทศ หมายถึง การเก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ นำมาประมวลผล จนได้สิ่งที่มีความหมาย เรียกว่า สารสนเทศ รวมทั้งมีการเก็บรักษาอย่างเป็นระบบ สะดวกต่อการนำไปใช้ประโยชน์ ด้วยเหตุนี้ในการจัดทำระบบสารสนเทศให้เกิดขึ้นภายในสถานศึกษาย่อมจะต้องดำเนินการอย่างมีระบบเป็นขั้นตอนเช่นกัน

การจัดทำระบบสารสนเทศในสถานศึกษา มีแนวทางดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

การเตรียมการจัดทำระบบสารสนเทศ

ในการจัดทำระบบสารสนเทศของสถานศึกษา ควรมีการเตรียมโครงการ กำหนดผู้รับผิดชอบ วัตถุประสงค์การใช้ ตลอดจนรายการหรือแหล่งข้อมูลที่จะต้องจัดใช้ ดังนี้

1. แต่งตั้งคณะทำงาน ประกอบด้วยบุคลากรทุกฝ่าย/งานของสถานศึกษา ทำหน้าที่รวบรวมข้อมูล ตรวจสอบข้อมูล ประมวลผลข้อมูล ตลอดจนจัดเก็บข้อมูลและสารสนเทศให้สะดวกต่อการนำไปใช้
2. กำหนดวัตถุประสงค์ในการใช้สารสนเทศ เช่น เพื่อการบริหารจัดการ เพื่อการปรับปรุงและพัฒนางานให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น เพื่อการตัดสินใจ รวมทั้งเพื่อให้บริการแก่กลุ่ม/ฝ่าย/งานที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น

การดำเนินการจัดระบบสารสนเทศ

ในกระบวนการจัดระบบสารสนเทศ โดยทั่วไปมีขั้นตอนการดำเนินงานหลักๆ 5 ขั้นตอน คือ 1) การรวบรวมข้อมูล 2) การตรวจสอบข้อมูล 3) การประมวลผลข้อมูล 4) การนำเสนอข้อมูลและสารสนเทศ และ 5) การจัดเก็บข้อมูลและสารสนเทศ แต่ละขั้นตอนมีรายละเอียดดังนี้

1. การรวบรวมข้อมูล

โดยทั่วไป มีการจำแนกข้อมูลเป็น 2 ประเภทใหญ่ตามวิธีการเก็บรวบรวม ดังนี้

1.1 แหล่งปฐมภูมิ (Primary sources) ข้อมูลที่ได้จากแหล่งนี้เรียกว่า “ข้อมูลปฐมภูมิ” ซึ่งได้จากแหล่งที่เกิดของข้อมูลโดยตรง เช่น การแสดงออกของนักเรียน พฤติกรรมของครู เป็นต้น

1.2 แหล่งทุติยภูมิ (Secondary sources) ข้อมูลจากแหล่งนี้เรียกว่า “ข้อมูลทุติยภูมิ” ได้จากการที่ผู้อื่นหรือหน่วยงานอื่นเก็บรวบรวมไว้ก่อนแล้ว ส่วนใหญ่อยู่ในรูปของสิ่งพิมพ์ เอกสาร รายงาน หรือ หลักฐานต่างๆ การใช้ข้อมูลประเภทนี้จะต้องระมัดระวังเพราะอาจได้ข้อมูลที่ไม่เป็นปัจจุบัน แต่ส่วนดีก็คือประหยัดเวลาและค่าใช้จ่าย

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูลต่างๆ นั้น จะต้องกำหนดรายการข้อมูลที่ต้องการ กำหนดวิธีการจัดเก็บ สร้างหรือจัดหาเครื่องมือในการจัดเก็บให้สอดคล้องกับลักษณะของข้อมูลและแหล่งข้อมูล เช่น แบบสำรวจ แบบสัมภาษณ์ แบบสอบถาม แบบบันทึก การสังเกต เป็นต้น นอกจากนั้นควรกำหนดเวลาในการจัดเก็บและหน่วยงานหรือบุคลากรที่รับผิดชอบในการจัดเก็บให้ชัดเจนด้วย ทั้งนี้จะต้องคำนึงถึงการได้มาซึ่งข้อมูลที่ตรงตามความต้องการที่กำหนดไว้และมีความเชื่อถือได้ การที่จะรวบรวมข้อมูลได้เที่ยงตรงและเชื่อถือได้นั้น ขึ้นอยู่กับองค์ประกอบบางประการ ดังนี้

1) การวิเคราะห์ข้อมูลและสารสนเทศที่ต้องการจัดเก็บเพื่อให้ได้สารสนเทศที่จำเป็น และเก็บรวบรวมข้อมูลได้หลายๆ ด้าน จากแหล่งข้อมูลเดียวกันในคราวเดียวกัน ทั้งนี้ เพื่อความสะดวกในการสร้างเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูลด้วย ดังนั้น ก่อนการเก็บรวบรวมข้อมูล สถานศึกษาควรวิเคราะห์สารสนเทศที่ต้องการ ประกอบกับวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งอาจกระทำได้ตามตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่าง ตารางวิเคราะห์ข้อมูลและสารสนเทศ จำแนกตามวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

สารสนเทศที่ต้องการ	วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล								
	การประเมินตนเอง	การสังเกต	การสัมภาษณ์	การอภิปรายกลุ่ม	การสำรวจความคิดเห็นในรายคน/กลุ่ม	การรายงาน	การประเมินผล	การสำรวจเอกสาร	อื่นๆ
สารสนเทศพื้นฐานสถานศึกษา - ศักยภาพของสถานศึกษา - ความต้องการของชุมชน - แนวทางการจัดการศึกษา									
สารสนเทศที่เกี่ยวกับผู้เรียน - ผลสัมฤทธิ์ - คุณลักษณะ - ผลงาน									
สารสนเทศเพื่อการบริหารงานวิชาการ - หลักสูตรและการเรียนการสอน - การวัดและการประเมินผล - การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน									
สารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการ - บริหารด้านสุขภาพอนามัย - สภาพการจัดแหล่งการเรียนรู้ - การพัฒนาวิชาชีพ									

๒๕๖

การวิเคราะห์ข้อมูลและสารสนเทศจะช่วยให้การจัดเก็บข้อมูลได้หลายๆ ด้านตามที่ต้องการ ป้องกันการซ้ำซ้อนกันในการจัดเก็บข้อมูลเพื่อความสะดวกในการสร้างเครื่องมือ และที่สำคัญอีกประการหนึ่งก็คือ การกำหนดแหล่งข้อมูล ซึ่งจะทำให้ข้อมูลตรงความต้องการและน่าเชื่อถือ

ตัวอย่าง การกำหนดแหล่งข้อมูลของสถานศึกษา

เพิ่มข้อมูล สถานศึกษา/ จังหวัด	การเรียน การสอน	บันทึกต่าง ๆ	บุคคล	อื่น ๆ
<ul style="list-style-type: none"> - แผนพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา - งบประมาณ - แผนพัฒนาบุคลากร - การประเมินผลและรายงานต่าง ๆ ฯลฯ	<ul style="list-style-type: none"> - ผลการประเมินหลักสูตรและสื่อ - แผนการสอน - ผลงานของผู้เรียน - รายงานประจำปีของสถานศึกษา - รายงานการสำรวจ/สังเกตการเรียนการสอน ฯลฯ	<ul style="list-style-type: none"> - บันทึกข้อมูลต่าง ๆ ระดับสถานศึกษา - จังหวัด/เขตพื้นที่การศึกษา - ปฏิทินปฏิบัติงานของสถานศึกษา - กำหนดการและบันทึกการประชุมระดับต่าง ๆ ฯลฯ	<ul style="list-style-type: none"> - กลุ่มครูผู้สอน - กลุ่มผู้สนับสนุนการสอน - ผู้ปกครอง/ผู้เรียน ฯลฯ	<ul style="list-style-type: none"> - หนังสือพิมพ์/วารสาร - ข่าวสารและการรายงานโดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ฯลฯ

2) เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลมีความเที่ยงตรง (Validity) ชัดเจน เข้าใจง่าย

ตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลมีหลายประเภท ดังนี้

1. แบบสอบถาม

แบบสอบถามเป็นรายการคำถามที่ส่งไปให้ผู้ตอบตอบตามความสนใจเกี่ยวกับเรื่องและผู้สร้างแบบสอบถามต้องการทราบส่วนมากมักสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลหรือความคิดเห็น แบบสอบถามมีทั้งแบบปิดซึ่งเป็นการสร้างรายการให้ผู้ตอบเลือกตอบจากตัวเลือกที่กำหนดให้ และแบบเปิดซึ่งเป็นการสร้างคำถามชนิดปลายเปิดให้ผู้ตอบแสดงความคิดเห็นอย่างเสรี

การสร้างแบบสอบถามมีหลายลักษณะ แต่ที่นิยมใช้มักเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scales) 3 หรือ 5 ระดับ และแบบใช้คำคุณศัพท์ที่แสดงความหมายตรงข้ามกันอย่างมีเหตุผล

2. แบบสังเกต

แบบสังเกตเป็นเครื่องมือช่วยบันทึกข้อมูลจากการเฝ้าดูอย่างเอาใจใส่และจดบันทึกพฤติกรรมของผู้ถูกสังเกตอย่างมีระบบ ในการสังเกตผู้สังเกตไม่สามารถสังเกตพฤติกรรมหรือเหตุการณ์ได้ตลอดเวลา จำเป็นต้องอาศัยการสุ่มว่าจะสังเกตพฤติกรรมใดหรือเหตุการณ์ในช่วงระยะเวลาใด เช่น

- สุ่มเวลา (Time Sampling) เป็นการแบ่งเวลาที่จะสังเกตออกเป็นช่วงเพื่อให้สังเกตได้บ่อยครั้ง และเห็นพฤติกรรมที่แตกต่างกัน ครูผู้สอนอาจช่วยในการสังเกตพฤติกรรมการแสดงออกของผู้เรียน ทั้งในและนอกห้องเรียน

- สุ่มเหตุการณ์ (Event Sampling) เป็นการกำหนดพฤติกรรมหรือเหตุการณ์ที่สังเกต และต้องสังเกตอย่างต่อเนื่อง จึงจะเข้าใจดีและชัดเจนขึ้น ตัวอย่างการสังเกตแบบนี้เห็นได้ชัดในเรื่องการนิเทศการสอนของสถานศึกษา

3. แบบสัมภาษณ์

แบบสัมภาษณ์ เป็นแบบบันทึกข้อมูลจากการสนทนากันอย่างมีจุดหมายตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ล่วงหน้า

การสัมภาษณ์มี 2 ลักษณะ คือ

1. การสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง เป็นการใช้คำถามแบบเปิดเพื่อให้ผู้ถูกสัมภาษณ์ตอบได้อย่างอิสระ

2. การสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง เป็นการใช้คำถามที่เตรียมไว้แล้วตามลำดับ มักเป็นคำถามแบบมีคำตอบภายในตัว โดยมีทางเลือกให้

ในการตั้งคำถามเพื่อการสัมภาษณ์นั้น ต้องให้ชัดเจน ไม่คลุมเครือและไม่ใช้คำถามนำหรือแนะนำคำตอบ

4. แบบประเมิน

แบบประเมินมีลักษณะคล้ายคลึงกับแบบสอบถาม มีทั้งแบบประเมินตนเองและแบบประเมินที่ให้ผู้ตอบหรือกลุ่มบุคคลอื่นเป็นผู้ให้ข้อมูล รายการคำถามหรือประเด็นการประเมินแต่ละข้อควรถามประเด็นเดียวและชัดเจน เช่น แบบประเมินตนเองเกี่ยวกับการแสวงหาความรู้และสร้างองค์ความรู้เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน เก็บข้อมูลเป็นรายบุคคล แบบประเมินการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน ผู้ให้ข้อมูลอาจเป็นรายบุคคลหรือรายกลุ่มก็ได้

5. แบบสำรวจรายการ

แบบสำรวจรายการ เป็นเครื่องมือที่มักสอบถามเรื่องใดเรื่องหนึ่งโดยเฉพาะ โดยให้ผู้ตอบทำเครื่องหมายเพื่อแสดงว่า มี-ไม่มี เห็นด้วย-ไม่เห็นด้วยหรือชอบ-ไม่ชอบ เป็นต้น ในแต่ละเรื่องที่จะถามจะมีอยู่หลายข้อเพื่อให้ครอบคลุมเรื่องที่จะถาม และตัวคำถามมักจะยกเป็นเหตุการณ์หรือสถานการณ์ที่เราสร้างขึ้นเอง เพื่อสอบถามความรู้สึกของผู้ตอบ

6. แบบทดสอบ

แบบทดสอบก็เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเช่นกัน แบบทดสอบเป็นชุดของข้อคำถามที่สร้างอย่างเป็นระบบ ใช้สำหรับวัดพฤติกรรมของผู้เรียน แบบทดสอบที่ใช้อยู่ในสถานศึกษา

ปัจจุบันอาจแบ่งได้ 3 เป็นประเภทใหญ่ๆ คือ แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (Achievement Test) แบบทดสอบความถนัด (Aptitude Test) และแบบทดสอบบุคคลในสังคม (Personal – social test) เช่น แบบทดสอบเจตคติ แบบทดสอบความสนใจ แบบทดสอบบุคลิกภาพ เป็นต้น กระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ดี เครื่องมือที่ใช้ต้องมีคุณภาพโดยเฉพาะอย่างยิ่ง มีความเที่ยงตรง (Validity) กล่าวคือ สามารถรวบรวมข้อมูลได้ตรงกับวัตถุประสงค์ที่ต้องการทราบ รวมทั้งครอบคลุมสิ่งที่ต้องการเก็บรวบรวม ข้อมูลที่ได้เป็นจริง เชื่อถือได้ ข้อคำถามชัดเจน ไม่กำกวม จำนวนข้อไม่มาก สะดวกต่อการนำไปใช้ ประการสำคัญคือ ผู้เก็บรวบรวมข้อมูลต้องมีความซื่อตรง ยึดมั่นว่าจะต้องรวบรวมข้อมูลให้ถูกต้องตรงตามความเป็นจริงมากที่สุด

2. การตรวจสอบข้อมูล ข้อมูลที่เก็บรวบรวมมาได้ก่อนที่จะนำไปประมวลผล ควรมีการตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลก่อน เนื่องจากในระบบของการจัดเก็บและการบันทึกข้อมูลอาจมีข้อผิดพลาดเกิดขึ้นได้เสมอ การตรวจสอบข้อมูลโดยทั่วไปกระทำใน 3 ลักษณะ คือ

2.1 ความถูกต้องของข้อมูล อาจพิจารณาได้จากความสอดคล้องระหว่างข้อมูลในส่วนย่อยและส่วนรวม ความสมเหตุสมผลของข้อมูล และความเกี่ยวข้องของข้อมูลตามความต้องการ

2.2 ความสมบูรณ์ของข้อมูล อาจพิจารณาจากความครบถ้วนของข้อมูลและความเพียงพอของข้อมูลตามความต้องการ

2.3 ความเป็นปัจจุบันของข้อมูล อาจพิจารณาจาก ระยะเวลาที่ระบุในเอกสารหรือแหล่งข้อมูลนั้นๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งข้อมูลทุติยภูมิซึ่งเป็นข้อมูลที่หน่วยงานอื่น หรือบุคคลอื่น ๆ เป็นผู้จัดเก็บต้อง

พิจารณาว่าช่วงเวลาของการเกิด หรือการจัดเก็บข้อมูลเหล่านั้น ตรงกับความต้องการใช้หรือไม่

3. การประมวลผลข้อมูล

การดำเนินการในขั้นนี้ เป็นการนำข้อมูลมาประมวลผล ให้เป็นสารสนเทศ หรือเป็นการเปลี่ยนแปลงข้อมูลให้อยู่ในรูปแบบที่นำไปใช้ประโยชน์ได้ ข้อมูลใดที่เป็นสารสนเทศอยู่แล้ว ก็นำมาจัดกลุ่ม แยกแยะ ตามลักษณะและประเภทของสารสนเทศ ซึ่งการประมวลผลนั้นอาจเป็นการจัดหมวดหมู่ การเรียงลำดับ การแจกแจง ตลอดจนไปถึงการใช้ สูตรทางคณิตศาสตร์ การดำเนินการอาจใช้ตั้งแต่วิธีการง่าย ๆ ที่เรียกว่าทำด้วยมือ ใช้เครื่องคำนวณเล็ก ๆ มาช่วย จนกระทั่งใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่คือ คอมพิวเตอร์ก็ได้

ในการประมวลผลข้อมูลต้องคำนึงถึงประเด็นสำคัญ ดังนี้

3.1 ข้อมูลที่นำมาวิเคราะห์ต้องมีความชัดเจนในตัวเอง ไม่ว่าจะวิเคราะห์โดยใคร เมื่อใด ผลย่อมได้ตรงกันเสมอ เช่น การคำนวณเกี่ยวกับค่าสถิติต่าง ๆ

3.2 ข้อมูลที่เป็นนามธรรมต้องอธิบายด้วยความเรียง เช่น ความซื่อสัตย์ ความรับผิดชอบของผู้เรียน ต้องวิเคราะห์โดยอาศัยดุลพินิจของคณะบุคคล ความเห็นที่ได้ควรเป็นเอกฉันท์หรือเป็นเสียงส่วนใหญ่จริง

3.3 ในการวิเคราะห์ข้อมูลควรใช้ค่าสถิติที่ง่ายและตรงที่สุด ค่าสถิติที่นิยมมาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลมีหลายค่า เช่น ค่าร้อยละ อัตราส่วน สัดส่วน ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน หรือแม้กระทั่งการแจกแจงความถี่ที่เป็นการหาค่าสถิติที่ง่ายที่สุด

ในการคำนวณด้วยค่าสถิติต่างๆ ควรศึกษาให้เข้าใจชัดเจนถึงวิธีการคำนวณ ตลอดจนข้อตกลงเบื้องต้น จากตำราทางสถิติที่มีอยู่มากมาย

4. การนำเสนอข้อมูลและสารสนเทศ ข้อมูลที่ผ่านการประมวลผลหรือ จัดทำจนเป็นสารสนเทศที่มีความหมายชัดเจน มีความกระชับรัด ตรงต่อความต้องการและสะดวกต่อการนำไปใช้ อาจนำเสนอผู้ใช้ในรูปของตาราง แผนภาพ กราฟ หรือการบรรยายก็ได้ ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับความเหมาะสมของการนำไปใช้และลักษณะของสารสนเทศนั้นๆ (ตัวอย่างการนำเสนอข้อมูลและสารสนเทศดูจากภาคผนวก ข.)

5. การจัดเก็บข้อมูลและสารสนเทศ เป็นการจัดเก็บทั้งส่วนที่เป็นข้อมูลและส่วนที่เป็นสารสนเทศไว้ในสื่อต่างๆ อย่างมีระบบ สะดวกต่อการค้นหาเพื่อนำมาใช้ประโยชน์ การจัดเก็บอาจจัดเก็บเป็นแฟ้มเอกสารหรือแฟ้มอิเล็กทรอนิกส์ ตามศักยภาพของสถานศึกษา แต่ต้องคำนึงถึงระบบของการค้นหาให้สะดวกต่อการเปลี่ยนแปลง ปรับปรุงข้อมูลให้เป็นปัจจุบัน การนำข้อมูลไปประมวลผลใหม่ รวมทั้งการนำสารสนเทศไปใช้ประโยชน์ในงานต่างๆ

การจัดเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบอาจจัดทำแฟ้มข้อมูลเรียงลำดับในแต่ละแฟ้มโดยอาจแบ่งได้ดังนี้

1. แฟ้มข้อมูลหลัก : เป็นข้อมูลพื้นฐานซึ่งแบ่งเป็นหลายแฟ้มตามโครงสร้างของงาน
2. แฟ้มข้อมูลย่อย : เป็นแฟ้มข้อมูลใหม่ๆ ของแฟ้มข้อมูลหลักแต่ยังอาจต้องปรับให้เป็นปัจจุบัน

3. แฟ้มดัชนี : เป็นแฟ้มเลขดัชนีที่ระบุว่าข้อมูล
ใดอยู่ส่วนไหนของข้อมูลหลัก
4. แฟ้มตารางอ้างอิง : เป็นแฟ้มรวบรวมข้อมูลในลักษณะ
ตารางซึ่งใช้ประโยชน์ในการอ้างอิง
5. แฟ้มข้อมูลสรุป : เป็นแฟ้มที่รวบรวมข้อมูลในรูปแบบ
ของการสรุปผล
6. แฟ้มข้อมูลสำรอง : เป็นการสร้างแฟ้มสำรองข้อมูล
สำคัญๆ เพื่อประโยชน์ในกรณีที่
ข้อมูลเดิมสูญหาย

การจัดทำระบบสารสนเทศ ข้อมูลและสารสนเทศที่ต้องการจัดเก็บ
ซึ่งมีอยู่มากมายและกระจัดกระจายอยู่ตามแหล่งข้อมูลต่างๆ ดังนั้น เพื่อ
ลดภาระการทำงานและสร้างระบบสารสนเทศที่นำไปใช้ประโยชน์ได้อย่าง
คุ้มค่าและสิ้นเปลืองเวลาและค่าใช้จ่ายน้อย สถานศึกษาควรกำหนด
สารสนเทศเฉพาะที่จำเป็น วิเคราะห์หาข้อมูลที่ต้องจัดเก็บ แหล่งข้อมูล
แบบเก็บข้อมูล ตลอดจนวิธีวิเคราะห์ข้อมูล โดยอาศัยตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างการจัดทำสารสนเทศในสถานศึกษา

สารสนเทศที่ต้องการ	ข้อมูลที่ใช้	แหล่งข้อมูล	แบบเก็บข้อมูล	การวิเคราะห์
ผลสัมฤทธิ์และคุณลักษณะของผู้เรียน - ร้อยละของผู้เรียนที่มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร *ลศฯ	- จำนวนผู้เรียนที่ผ่าน/ไม่ผ่านการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร - จำนวนนักเรียนที่ได้รับการประเมินทั้งหมด	ปฐมภูมิ - นักเรียน - ครู - ผู้ปกครอง - ฝ่ายทะเบียน-จัดผล พฐอภุมิ - รายงานการประเมินผล การเรียน - รายงานความประพฤติของผู้เรียน	ชื่อ ระดับคุณลักษณะ นร. 5 4 3 2 1 ท... รวม ชื่อ ระดับคุณลักษณะ นร. 5 4 3 2 1 ม.๑ ม.๖ ร้อยละ	ร้อยละ จำนวนนักเรียนที่พึงประสงค์ $\times 100$ จำนวนนักเรียนทั้งหมด
ทรัพยากร - สัดส่วนของงบประมาณพัฒนาคุณภาพแต่ละระดับการศึกษา - งบประมาณการศึกษาต่อปีแต่ละระดับการศึกษา	- จำนวนงบประมาณแต่ละระดับ - จำนวนงบประมาณทั้งหมดในแต่ละปี - จำนวนงบประมาณแต่ละระดับต่อคน/ปีการศึกษา - จำนวนผู้เรียนแต่ละระดับการศึกษา	- ฝ่าย/งานการเงิน - ฝ่าย/งานการเงิน	ระดับจำนวนผู้เรียน ม.1 ม.2 ม.๖ รวม	จำนวนงบประมาณแต่ละระดับ จำนวนงบประมาณทั้งปีการศึกษา จำนวนงบประมาณ จำนวนผู้เรียน

ตัวอย่างการจัดทำสารสนเทศในสถานศึกษา

สารสนเทศที่ต้องการ	ข้อมูลที่ใช้	แหล่งข้อมูล	แบบเก็บข้อมูล	การวิเคราะห์
การพัฒนาวิชาชีพ -โครงการพัฒนาบุคลากร ในรอบ 1 ปี *1๕*	- จำนวนโครงการพัฒนา บุคลากรของโรงเรียนในรอบ 1 ปี	- ฝ่ายแผนงานหรือ ฝ่ายที่เกี่ยวข้อง	แบบสำรวจ ชื่อโครงการ จำนวนผู้เข้า โครงการ จำนวนประเมิน 1.	ความถี่
การมีส่วนร่วมของ ผู้ปกครอง และชุมชน -เอกสารประชาสัมพันธ์ โรงเรียน *1๕*	- จำนวน/รายการเอกสารในการ เผยแพร่ข่าวสารประชาสัมพันธ์ โรงเรียน/ภาคเรียน/ปี - จำนวนผู้ปกครองที่มาร่วม กิจกรรมของสถานศึกษา	- งานประชาสัมพันธ์ ของสถานศึกษา - รายงานกิจกรรม	แบบสำรวจ รายการ ม.ค. ย.พ. ... ธ.ค. รวม - แฉกพับ - ขวสาร - การเข้าร่วม กิจกรรมของ ผู้ปกครอง	ความถี่

“ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อ
พัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา
ทุกระดับ ประกอบด้วยระบบการประกัน
คุณภาพภายใน และระบบการประกันคุณภาพ
ภายนอก”

4

สารสนเทศที่จำเป็นต่อการพัฒนา คุณภาพสถานศึกษา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 กำหนดให้สถานศึกษามีการจัดระบบการประกันคุณภาพภายใน (มาตรา 47) และเตรียมพร้อมสำหรับการประกันคุณภาพภายนอก โดยสถานศึกษาต้องให้ความร่วมมือในการจัดเตรียมเอกสารหลักฐานต่างๆ ที่มีข้อมูลเกี่ยวข้องกับภารกิจของสถานศึกษา ตลอดจนให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องให้ข้อมูลเพิ่มเติมในส่วนที่พิจารณาเห็นว่าเกี่ยวข้องกับภารกิจของสถานศึกษา (มาตรา 50) สถานศึกษาจำเป็นต้องจัดเตรียมข้อมูลและสารสนเทศเพื่อตอบคำถามจากการประเมินภายนอกอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ แต่สารสนเทศในสถานศึกษาทุกแห่งมีมากมาย ส่วนใหญ่ผู้มักจัดเก็บสารสนเทศจำแนกตามงานของ

สถานศึกษา อันได้แก่ งานวิชาการ งานปกครอง/งานกิจการนักเรียน งานธุรการ งานบริการ และงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง จึงค่อนข้างลำบากในการเรียกใช้ ดังนั้น ในการจัดทำระบบสารสนเทศ สถานศึกษาควรคำนึงถึงการเลือกข้อมูล และสารสนเทศที่เน้นการพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาเป็นลำดับแรก สถานศึกษาควรจัดทำสารสนเทศที่จำเป็นและสอดคล้องกับกิจกรรมการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาโดยตรงก่อน ทั้งนี้เพื่อไม่ให้เป็นการเสียเวลา กำลังงาน กำลังทรัพย์ ไปอย่างไม่คุ้มค่า

เมื่อวิเคราะห์ภาระงานของสถานศึกษาจะได้ระบบสารสนเทศย่อยๆ ที่เกี่ยวกับมาตรฐานหลักสูตรและมาตรฐานการจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ขอนำเสนอตัวอย่างสารสนเทศที่จำเป็นต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา จำแนกได้ดังนี้

1. สารสนเทศพื้นฐานของสถานศึกษา
  - 1.1 ข้อมูลทั่วไปของสถานศึกษา
  - 1.2 สภาพการบริหารและการจัดการตามโครงสร้างการบริหารและภารกิจ
  - 1.3 ศักยภาพของสถานศึกษา
  - 1.4 ความต้องการของสถานศึกษา
  - 1.5 แนวโน้มการพัฒนาท้องถิ่น
  - 1.6 แนวทางการจัดการศึกษา
  - 1.7 การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา/คณะกรรมการนักเรียน

2. สารสนเทศที่เกี่ยวกับผู้เรียน
  - 2.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน
  - 2.2 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน
  - 2.3 ผลงานและการแสดงออกของผู้เรียน
  - 2.4 รูปแบบการเรียนรู้ของผู้เรียน
3. สารสนเทศเพื่อการบริหารงานวิชาการ
  - 3.1 หลักสูตรและการเรียนการสอน
  - 3.2 การวัดและการประเมินผลการเรียน
  - 3.3 การพัฒนากิจกรรมแนะแนว
  - 3.4 การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
  - 3.5 การวิจัยในชั้นเรียน
4. สารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการ
  - 4.1 สภาพและบรรยากาศการเรียนรู้
  - 4.2 ทรัพยากรและสิ่งอำนวยความสะดวก
  - 4.3 การพัฒนาบุคลากร
  - 4.4 ความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับผู้ปกครองและชุมชน
5. สารสนเทศเพื่อการรายงาน
  - 5.1 คุณภาพผู้เรียน
  - 5.2 คุณภาพด้านการจัดการเรียนการสอน
  - 5.3 คุณภาพด้านการบริหารจัดการ
  - 5.4 ความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน

สำหรับสารสนเทศเพื่อการรายงานนั้น สถานศึกษาใช้ข้อมูลและสารสนเทศจาก สารสนเทศด้านที่ 1 - 4 มาประมวลนำเสนอเป็นรายงานได้ โดยไม่ต้องจัดทำใหม่ก็ได้

ตัวอย่างรายละเอียดสารสนเทศที่จำเป็นและข้อมูลที่ต้องการ มีดังต่อไปนี้

สารสนเทศพื้นฐานของสถานศึกษา

สารสนเทศ	ข้อมูลที่ต้องการ
1. ข้อมูลทั่วไปของสถานศึกษา	1. ประวัติ ที่ตั้ง ขนาดของสถานศึกษา จำนวนพื้นที่ ลักษณะการจัดตั้ง สถานภาพของสถานศึกษา ระดับการศึกษาที่เปิดสอน จำนวนนักเรียนจำแนกตามระดับชั้น/จำนวนครู/บุคลากร/จำแนกตามเพศ วุฒิการศึกษา ความสามารถพิเศษ ระดับการศึกษาที่เปิดสอน จำนวนห้องเรียนและห้องปฏิบัติการ อัตราการย้ายเข้า-ออกของนักเรียน 2. ความเชื่อ/ปรัชญา/คำขวัญ/คติพจน์ของสถานศึกษา
2. ศักยภาพของสถานศึกษา	1. จุดเด่น/ความเข้มแข็งของสถานศึกษา 2. จุดด้อย/ข้อจำกัดของสถานศึกษา 3. โอกาส/ปัจจัยเอื้อในการพัฒนาสถานศึกษา

สารสนเทศ	ข้อมูลที่ต้องการ
3. ความต้องการของชุมชน	4. ความสำเร็จ/ความภาคภูมิใจของสถานศึกษา 1. ความต้องการของชุมชนเกี่ยวกับอาชีพ การมีงานทำ การศึกษาต่อ 2. ความต้องการของชุมชนเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษา
4. แนวโน้มการพัฒนาท้องถิ่น	1. สภาพเศรษฐกิจของชุมชนและผู้ปกครอง (รายได้ การมีงานทำ อาชีพ) 2. สภาพสังคมและวัฒนธรรมของชุมชน (ความเชื่อ ประเพณี การนับถือศาสนา) 3. สภาพทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ 4. จำนวนประชากรในเขตพื้นที่บริการ (ก่อนวัยเรียน วัยเรียน วัยทำงาน วัยสูงอายุ)
5. แนวทางการจัดการศึกษา	1. ทิศทาง/นโยบายการจัดการศึกษาของสถานศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษาของรัฐ 2. ข้อความระบุวิสัยทัศน์ เป้าหมายการพัฒนา และภารกิจของสถานศึกษา 3. กระบวนการจัดทำวิสัยทัศน์ เป้าหมาย

สารสนเทศ	ข้อมูลที่ต้องการ
<p>6. การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา/ คณะกรรมการนักเรียน</p>	<p>และภารกิจของสถานศึกษา (การมีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และภารกิจ)</p> <p>4. ความสอดคล้องของวิสัยทัศน์ ภารกิจ กับเป้าหมายของสถานศึกษา</p> <p>1. จำนวนครั้งของการเข้าร่วมประชุมในรอบปี</p> <p>2. รายชื่อคณะกรรมการที่เข้าร่วมประชุมแต่ละครั้ง</p> <p>3. สำระสำคัญของการประชุม</p> <p>4. โครงสร้างการบริหารงานคณะกรรมการ</p>

สารสนเทศที่เกี่ยวกับผู้เรียน

สารสนเทศ	ข้อมูลที่ต้องการ
<p>1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน</p> <p>1.1 ระดับค่าเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนแต่ละกลุ่มวิชาแยกตามชั้นเรียน/ช่วงชั้น</p> <p>1.2 ร้อยละของผู้เรียนที่ได้รับผลการเรียนในแต่ละระดับผลการเรียนจำแนกตามกลุ่มวิชา และระดับชั้น</p> <p>1.3 ร้อยละของผู้เรียนที่ผ่านการประเมินคุณภาพจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง</p> <p>1.4 ร้อยละของผู้เรียนที่จบการศึกษาตามหลักสูตร</p>	<p>1. จำนวนผู้เรียนทั้งหมดที่สอบผ่านแต่ละกลุ่มวิชาแยกตามชั้นเรียน ช่วงชั้น</p> <p>2. คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแต่ละกลุ่มวิชาแต่ละชั้นเรียน/ช่วงชั้น</p> <p>3. จำนวนผู้เรียนทั้งหมด/ช่วงชั้น</p> <p>1. จำนวนผู้เรียนที่ได้รับผลการเรียนในแต่ละระดับผลการเรียนจำแนกตามกลุ่มวิชา และระดับชั้น</p> <p>2. จำนวนผู้เรียนทั้งหมดแยกตามระดับชั้น</p> <p>1. จำนวนผู้เรียนที่ผ่าน/ไม่ผ่านเกณฑ์การประเมินคุณภาพจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง</p> <p>2. จำนวนผู้เรียนที่ได้รับการประเมินทั้งหมด</p> <p>1. จำนวนผู้เรียนที่จบการศึกษาขั้นพื้นฐาน</p> <p>2. จำนวนผู้เรียนทั้งหมดในชั้นนั้น</p>

สารสนเทศ	ข้อมูลที่ต้องการ
1.5 ร้อยละของผู้เรียนที่ศึกษาต่อ	1. จำนวนผู้เรียนที่ศึกษาต่อ 2. จำนวนผู้เรียนที่จบการศึกษา
2. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน 2.1 ร้อยละของผู้เรียนที่มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามเกณฑ์มาตรฐานของหลักสูตร	1. จำนวนผู้เรียนที่ผ่าน/ไม่ผ่านการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามเกณฑ์มาตรฐาน 2. จำนวนผู้เรียนที่ได้รับการประเมินทั้งหมด
3. ผลงานและการแสดงออกของผู้เรียน	1. กระบวนการทำงาน/ทักษะการจัดการของผู้เรียน 2. คุณภาพและปริมาณชิ้นงานของผู้เรียน 3. การพัฒนาการทำงานของผู้เรียน 4. บรรยากาศภายในชั้นเรียน/ขณะเรียน 5. ปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับผู้เรียนและผู้เรียนต่อเพื่อนร่วมชั้น 6. วิธีการเรียนรู้ของผู้เรียน
4. รูปแบบการเรียนรู้ของผู้เรียน	1. จำนวนรูปแบบการเรียนรู้ที่ผู้เรียนใช้ 2. จำนวนรูปแบบการเรียนรู้ทั้งหมด

สารสนเทศเพื่อการบริหารงานวิชาการ

สารสนเทศ	ข้อมูลที่ต้องการ
<p>1. หลักสูตรและการเรียนการสอน</p> <p>1.1 สภาพการจัดแผนการเรียน/ชั้นเรียน</p> <p>1.2 ความสอดคล้องของหลักสูตรกับความต้องการของท้องถิ่น/ผู้เรียน</p> <p>1.3 เทคนิควิธีการสอนที่ครูนำมาใช้</p> <p>1.4 ร้อยละของรายวิชาที่ปรับสาระการเรียนรู้ให้สอดคล้องความต้องการของผู้เรียน ผู้ปกครองและชุมชน</p>	<p>1. จำนวนชั้นเรียน</p> <p>2. จำนวนรายวิชาที่เปิดสอน</p> <p>3. เวลาเรียนแต่ละกลุ่มวิชา</p> <p>1. ผลสำรวจความต้องการของชุมชนท้องถิ่น</p> <p>2. รายวิชาที่เปิดสอน</p> <p>3. จำนวนรายวิชา ผู้เรียนที่เลือกเรียน รายวิชาต่างๆ</p> <p>1. จำนวน/ประเภทของเทคนิควิธีการสอนที่ครูนำมาใช้</p> <p>2. แผนการสอน</p> <p>1. จำนวนรายวิชาที่ปรับสาระการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ผู้ปกครองและชุมชน</p> <p>2. จำนวนรายวิชาที่เปิดสอนทั้งหมดในโรงเรียน</p>

สารสนเทศ	ข้อมูลที่ต้องการ
<p>1.5 การมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน</p> <p>1.6 บรรยากาศการเรียนการสอน</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. สรุปความคิดเห็นของผู้เรียนที่มีต่อการสอนของครู 2. ความคิดเห็นของครูที่มีต่อการประเมินการสอนของตนเอง 3. ความคิดเห็นของผู้บริหาร และ/หรือผู้ปกครอง <ol style="list-style-type: none"> 1. กิจกรรมที่ระบุในแผนการสอน 2. กิจกรรมที่ถูกจัดในชั้นเรียนจริง 3. ผลการตอบสนองของผู้เรียนที่มีต่อการสอนของครูแต่ละรายวิชา 4. ความถี่ในการใช้สื่อและเทคโนโลยี กระตุ้นความสนใจผู้เรียนและสร้างความรู้ให้แก่ผู้เรียน
<p>2. การวัดและการประเมินผล การเรียน</p> <p>2.1 ความถูกต้องครบถ้วน เป็นปัจจุบันเกี่ยวกับเอกสารหลักฐานการประเมินผลการเรียน</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. เอกสารหลักฐานการวัดและการประเมินผลตามหลักสูตร <ul style="list-style-type: none"> - แนวปฏิบัติเกี่ยวกับการประเมิน - เครื่องมือการวัดและประเมิน - บันทึกผลการวัดและประเมิน - เอกสารรายงานผลการเรียนและการรับรองผลการเรียน

สารสนเทศ	ข้อมูลที่ต้องการ
<p>2.2 ความหลากหลายในวิธีการและการใช้เครื่องมือประเมิน</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. จำนวนวิธีการประเมินที่ครูใช้ 2. จำนวนเครื่องมือประเมินที่ครูใช้ 3. ความพึงพอใจของผู้เรียนต่อวิธีการวัดและประเมินผลการเรียน 4. รายงานผลความก้าวหน้าของผู้เรียน เช่น Portfolio เป็นต้น
<p>2.3 การมีส่วนร่วมในการวางแผนการวัดและประเมินผลการเรียน</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. โอกาส/จำนวนครั้งที่ผู้เรียนมีส่วนร่วมตัดสินใจกำหนดเกณฑ์การประเมิน 2. ความพึงพอใจของผู้เรียนต่อวิธีการวัดและประเมินผลการเรียน
<p>2.4 การนำผลการวัดและประเมินผลการเรียนไปใช้ในการพัฒนาผู้เรียน</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. ผลการวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคลและ รายกลุ่ม 2. แนวทาง/วิธีการที่ครูเลือกใช้ในการพัฒนาผู้เรียนเป็นรายบุคคลและรายกลุ่ม
<p>3. การพัฒนากิจกรรมแนะแนว</p> <p>3.1 สภาพการจัดบริการแนะแนว</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. แผนการดำเนินการกิจกรรมแนะแนว 2. แนวปฏิบัติในการดำเนินกิจกรรมแนะแนว 3. ข้อมูลการจัดกลุ่มผู้เรียนตามความสามารถ คักยภาพ และความสนใจ 4. สถิติการให้บริการแนะแนวแก่ผู้เรียนในแต่ละปี

สารสนเทศ	ข้อมูลที่ต้องการ
3.2 ผลการจัดบริการ แนะแนว	รายงานผลการจัดกิจกรรมแนะแนว
4. การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน 4.1 การเข้าร่วมกิจกรรม พัฒนาผู้เรียน	<ol style="list-style-type: none"> 1. จำนวนกิจกรรม/ชมรม/ชุมนุมที่ สถานศึกษาจัด 2. ความหลากหลายของกิจกรรมที่จัด 3. ความสนใจของผู้เรียนในการเข้าร่วม กิจกรรม (ร้อยละของผู้เรียนที่เข้าร่วม กิจกรรมแต่ละกิจกรรม)
4.2 ผลการจัดกิจกรรม พัฒนาผู้เรียน	<ol style="list-style-type: none"> 1. ผลสำเร็จในการจัดกิจกรรม 2. ความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อการจัด กิจกรรมของสถานศึกษา
5. การวิจัยในชั้นเรียน 5.1 รูปแบบวิธีการดำเนินงาน วิจัยในชั้นเรียน	1. รูปแบบ วิธีการวิจัยที่ทำการใช้
5.2 ผลงานของครูที่เกี่ยวกับ การวิจัยในชั้นเรียน	2. จำนวนผลงานของครูที่ทำวิจัยเทียบกับ จำนวนครูทั้งหมดคิดเป็นร้อยละ

สารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการ

สารสนเทศ	ข้อมูลที่ต้องการ
<p>1. สภาพการบริหารและ การจัดการ</p> <p>1.1 ความสอดคล้อง ระหว่างวิสัยทัศน์ ภารกิจ และเป้าหมาย การพัฒนา</p> <p>1.2 ความสัมพันธ์ระหว่าง แผนพัฒนาคุณภาพ สถานศึกษากับ วิสัยทัศน์และภารกิจ</p> <p>1.3 ภาวะผู้นำและการ บริหาร</p>	<p>1. ข้อความ/เอกสารที่ปรากฏ วิสัยทัศน์ ภารกิจและเป้าหมายการพัฒนา</p> <p>2. ความคิดเห็น/ความเข้าใจเกี่ยวกับ วิสัยทัศน์ ภารกิจและเป้าหมาย</p> <p>3. รายงานกระบวนการพัฒนาวิสัยทัศน์ การกำหนดภารกิจและเป้าหมาย</p> <p>1. ข้อความเกี่ยวกับวิสัยทัศน์ ภารกิจและ เป้าหมายการพัฒนา</p> <p>2. แผนพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา</p> <p>3. รายงานผลความสำเร็จของการดำเนิน- งานตามแผน</p> <p>1. ข้อมูลที่แสดงการเปิดโอกาสให้บุคลากร มีส่วนร่วมรับรู้ข้อมูลและการตัดสินใจ</p> <p>2. ข้อมูลแสดงการปรับเปลี่ยนบทบาทหน้าที่ ตามวาระ</p> <p>3. ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานตาม หน้าที่</p> <p>4. ความพึงพอใจต่อการบริหารจัดการ</p>

สารสนเทศ	ข้อมูลที่ต้องการ
<p>1.4 การจัดโครงสร้างองค์กร</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. ข้อมูลการจัดบุคลากรตามหน้าที่ 2. การยอมรับในหน้าที่และความรับผิดชอบที่ได้รับมอบหมาย 3. ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดแบ่งหน้าที่ของบุคลากรในสถานศึกษา
<p>2. สภาพและบรรยากาศการเรียนรู้</p> <p>2.1 การมาเรียนของนักเรียนในแต่ละภาค/ปีการศึกษา จำแนกตามระดับชั้น ช่วงชั้น และรวมทั้งโรงเรียน</p> <p>2.2 ความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการเรียนการสอนของโรงเรียน</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. สถิติการมาเรียนแต่ละวันของผู้เรียนแต่ละเดือน/ภาค/ปีการศึกษา 2. จำนวนเวลาเรียนในแต่ละเดือน/ภาค/ปีการศึกษา 1. จำนวนผู้ปกครองที่แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความพึงพอใจต่อการเรียนการสอนของโรงเรียน 2. จำนวนผู้ปกครองที่แสดงความคิดเห็นทั้งหมด

สารสนเทศ	ข้อมูลที่ต้องการ
<p>2.3 การให้บริการด้าน สุขภาพอนามัย และ ความปลอดภัยใน โรงเรียนแก่ผู้เรียน</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. จำนวนผู้เรียนมารับบริการด้านสุขภาพ อนามัย 2. ความคิดเห็นเกี่ยวกับความปลอดภัย ในโรงเรียน 3. จำนวนผู้เรียนทั้งหมดในโรงเรียนจำแนก ตามกลุ่มภาวะโภชนาการ
<p>2.4 สภาพการจัดแหล่ง การเรียนรู้ (ห้องสมุด ห้องปฏิบัติการ วิทยาศาสตร์ ห้องปฏิบัติการ ศูนย์การเรียนรู้ อุทยาน สถานประกอบการ ป้ายนิเทศ ต้นไม้พุ่มได้ ภูมิปัญญาชาวบ้าน)</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. จำนวนแหล่งการเรียนรู้ 2. ความหลากหลายของกิจกรรมที่จัดใน แต่ละแหล่งเรียนรู้ 3. ความเพียงพอและความหลากหลาย ของวัสดุ อุปกรณ์ หรือสิ่งอำนวยความสะดวก ในแต่ละแหล่งการเรียนรู้ 4. ความพึงพอใจในการบริการ แหล่งการ เรียนรู้
<p>2.5 การใช้เทคโนโลยี แต่ละประเภท</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. จำนวนคอมพิวเตอร์ที่ใช้ในการจัดการ 2. การใช้ประโยชน์/ความคุ้มค่าจากการใช้ คอมพิวเตอร์ในการบริหารจัดการ 3. ความสะดวก รวดเร็วในการบริหารงาน

สารสนเทศ	ข้อมูลที่ต้องการ
3. ทรัพยากรและสิ่งอำนวยความสะดวก	
3.1 สัดส่วนของงบประมาณพัฒนาคุณภาพแต่ละระดับการศึกษา	<ol style="list-style-type: none"> 1. จำนวนงบประมาณแต่ละระดับ 2. จำนวนงบประมาณทั้งหมดแต่ละปีแยกประเภท
3.2 งบประมาณการศึกษาต่อคนต่อปีแต่ละระดับการศึกษา	<ol style="list-style-type: none"> 1. จำนวนงบประมาณแต่ละระดับต่อคน/ปีการศึกษา 2. จำนวนผู้เรียนแต่ละระดับ
3.3 ค่าใช้จ่ายในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา	<ol style="list-style-type: none"> 1. ค่าใช้จ่ายในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาแต่ละโครงการ 2. จำนวนงบประมาณทั้งหมด
3.4 การใช้งบประมาณตามแผน	<ol style="list-style-type: none"> 1. จำนวนโครงการที่ใช้งบประมาณตามแผน 2. จำนวนโครงการทั้งหมด
3.5 การบริหารงบประมาณ	<ol style="list-style-type: none"> 1. เทคนิคที่ใช้ในการบริหารงบประมาณ 2. ความสมดุลของรายรับ - รายจ่าย 3. ความคุ้มค่าจากการใช้งบประมาณ

สารสนเทศ	ข้อมูลที่ต้องการ
<p>4. การพัฒนาวิชาชีพ</p> <p>4.1 ร้อยละของครูที่ทำวิจัย ในชั้นเรียน</p> <p>4.2 จุดเน้นการพัฒนา บุคลากรของโรงเรียน ในรอบ 1 ปี</p> <p>4.3 ร้อยละของบุคลากรที่ ได้รับการประชุม อบรม/ลาศึกษาต่อ ในรอบปี</p> <p>4.4 ผลงาน/เกียรติบัตร/ รางวัลที่ครู/ผู้เรียน ได้รับในรอบปี</p> <p>4.5 ร้อยละของบุคลากร ที่จัดทำแฟ้มพัฒนา งาน</p> <p>4.6 ร้อยละของจำนวนครู ที่ได้รับการนิเทศแยก ตามกลุ่มวิชา</p>	<p>1. จำนวนครูที่ทำวิจัยในชั้นเรียน</p> <p>2. จำนวนผลงานวิจัย</p> <p>1. จำนวนชื่อโครงการพัฒนาบุคลากรของ ผู้เรียนในแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา</p> <p>2. จำนวนบุคลากรที่ได้รับการพัฒนา</p> <p>1. จำนวนครูบุคลากรที่ได้รับการประชุม อบรม/ลาศึกษาต่อในรอบปี</p> <p>2. จำนวนครู/บุคลากรทั้งหมด</p> <p>จำนวนผลงาน เกียรติบัตรและรางวัลที่ ครู/ผู้เรียนได้รับในรอบปี</p> <p>1. จำนวนบุคลากรที่จัดทำแฟ้มพัฒนางาน</p> <p>2. จำนวนบุคลากรทั้งหมด</p> <p>1. จำนวนครูที่ได้รับการนิเทศแยกตาม กลุ่มวิชา</p> <p>2. จำนวนครูทั้งหมดของกลุ่มวิชา</p>

สารสนเทศ	ข้อมูลที่ต้องการ
<p>5. ความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับผู้ปกครองและชุมชน</p> <p>5.1 การเปิดโอกาสให้บุคคลภายนอกเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรม</p> <p>5.2 การรับการสนับสนุนด้านการศึกษาจากหน่วยงานอื่น</p> <p>5.3 การจัดกิจกรรมประชาสัมพันธ์ของโรงเรียน</p>	<p>จำนวนโครงการของโรงเรียนที่เปิดโอกาสให้บุคคลภายนอกเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรม</p> <p>จำนวนครั้งที่ได้รับการสนับสนุนด้านการศึกษาจากหน่วยงานอื่น</p> <p>1. จำนวนครั้งที่โรงเรียนจัดกิจกรรมประชาสัมพันธ์ในแต่ละภาคเรียน/ปีการศึกษา</p> <p>2. จำนวนเอกสารในการเผยแพร่ข่าวสารประชาสัมพันธ์ในแต่ละภาคเรียน/ปีการศึกษา</p>

สารสนเทศเพื่อการรายงาน

เป็นการนำข้อมูลและสารสนเทศทั้ง 4 ส่วนมาสรุปเป็นภาพรวม
ระบุผลสำเร็จตามสภาพ และผลการพัฒนาที่เกิดขึ้น อาจมีการสรุปผลและ
เปรียบเทียบข้อมูลจากแหล่งอื่น ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา

ภาคผนวก

- ก. ตัวอย่างเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูลประเภทต่าง ๆ
- ข. ตัวอย่างการนำเสนอข้อมูลในรูปแบบต่าง ๆ

ภาคผนวก ก. ตัวอย่างเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูลประเภทต่าง ๆ

1) ตัวอย่าง แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริการสิ่งอำนวยความสะดวก ความสะอาดให้ครูและบุคลากร

สถานศึกษา ..... ปีการศึกษา .....

โปรดทำเครื่องหมาย ลงในช่องรายการตามสภาพความเป็นจริง

รายการ	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
1. สถานศึกษามีโต๊ะเก้าอี้เพียงพอกับจำนวนผู้เรียน					
2. สถานศึกษามีห้องพิเศษ หรือมุมในการจัดกิจกรรมที่เป็นสัดส่วน					
3. สถานศึกษามีวัสดุอุปกรณ์ในการจัดทำสื่อการเรียนการสอนเพียงพอ					
4. สถานศึกษามีสื่อการเรียนการสอนที่จำเป็น ได้แก่ วิทยุ เทป โทรทัศน์ คอมพิวเตอร์					
5. โน้ตและห้องเรียนมีไฟฟ้าอยู่ในสภาพใช้การได้ดี					
6. สถานศึกษามีสนามที่ใช้จัดกิจกรรมกลางแจ้งที่เหมาะสม					
7. สถานศึกษามีป้ายชื่อ ป้ายประกาศ ป้ายสถิติทุกชั้นเรียน					
8. สถานศึกษามีอุปกรณ์กีฬาเพียงพอ					
9. สถานศึกษามีเครื่องดนตรีเพียงพอ					
10. สถานศึกษามีเครื่องมือทางการเกษตรเหมาะสม					
รวมคะแนนความคิดเห็น	คะแนนรวม ..... คะแนน				

2) ตัวอย่าง แบบวัดเจตคติที่มีต่อวิชาวิทยาศาสตร์

คำถาม : นักเรียนคิดว่าวิชาวิทยาศาสตร์มีลักษณะคุณศัพท์ที่กำหนดไว้อย่างไร โดยวงกลมรอบตัวเลขตามความคิดของท่าน

สำคัญ	3	2	1	0	1	2	3	ไม่สำคัญ
ปลอดภัย	3	2	1	0	1	2	3	ไม่ปลอดภัย
น่าสนใจ	3	2	1	0	1	2	3	ไม่น่าสนใจ
มีคุณค่า	3	2	1	0	1	2	3	ไร้ค่า
ยุ่งเหยิง	3	2	1	0	1	2	3	เรียบง่าย

3) ตัวอย่าง แบบสังเกตการสอน

ชื่อผู้ถูกสังเกต .....

ชั้นเรียนที่สังเกต.....

วันที่สังเกต .....

เวลา .....

บทเรียนวิชา .....

จำนวนนักเรียนในชั้น .....

พฤติกรรม/กระบวนการเรียนการสอน	ความถี่ของพฤติกรรมทุกช่วง 10 นาที								รายละเอียดเพิ่มเติม
	1	2	3	4	5	6	7	....	
1. วิธีสอนที่ครูใช้ อธิบาย ตั้งคำถาม สาธิต มอบหมายงาน ให้นักเรียนค้นคว้า ลงมือปฏิบัติ									

พฤติกรรมนักเรียน

ลักษณะการจัดชั้นเรียน

พฤติกรรมของนักเรียนในการสังเกตพบว่า

การจัดชั้นเรียน มีลักษณะเป็น

1. ฟัง และจดบันทึกการสอนของตน
2. ชักถามปัญหา ข้อสงสัย
3. ตอบคำถามของครู
4. แสดงความคิดเห็น
5. ทำงานกลุ่ม
6. ไม่สนใจเรียน
7. อื่น ๆ (ระบุ) _____

1. ชั้นเรียนปกติ
2. จัดเป็นกลุ่ม
3. จัดเป็นศูนย์การเรียนรู้
4. จัดป้ายนิเทศในชั้นเรียน
5. มีมุมหนังสือ/มุมความรู้
6. จัดอุปกรณ์การเรียนวางเป็นระเบียบ
7. อื่น ๆ (ระบุ) _____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

4) ตัวอย่าง แบบบันทึกการนิเทศการสอน

ชื่อผู้ถูกสังเกต ..... ชั้นเรียนที่สังเกต.....

วันที่สังเกต ..... เวลา .....

บทเรียนวิชา .....

จำนวนนักเรียนในชั้น .....

รายการสอน	พฤติกรรม การสอนของครู	พฤติกรรม การ แสดงออกของผู้เรียน	สิ่งที่ควรปรับปรุง
1. ชี้นำเข้าสู่ บทเรียน			
2. ชี้นำดำเนินการสอน			
3. ชี้นำสรุป			
4. ชี้นำประเมินผล			

บันทึกเพิ่มเติม : .....

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้สังเกต

5) ตัวอย่าง แบบสังเกตพฤติกรรมของนักเรียน

ชื่อนักเรียน .....

ชั้น ..... วิชา .....

ภาคการศึกษาที่ ..... ปีการศึกษา .....

วันที่สังเกต .....

ความรับผิดชอบในการทำงาน

.....

.....

ความสนใจในการเรียนรู้

.....

.....

การแสวงหาความรู้

.....

.....

ความสามารถในการซักถามในห้องเรียน

.....

.....

การรู้จักเรียนด้วยตนเอง

.....

.....

ความชอบทำงานท้าทาย

.....

.....

ความคิดเห็นของครูโดยรวมต่อนักเรียน

.....

.....

ผู้บันทึกการสังเกต .....

6) ตัวอย่าง แบบสัมภาษณ์

แบบสัมภาษณ์ครู/อาจารย์

ชื่อโรงเรียน.....สังกัด.....

ผู้ให้สัมภาษณ์ .....

1. เพราะเหตุใดโรงเรียนของท่านจึงเลือกสอนวิชาภาษาอังกฤษเป็นวิชาเลือกเสรี

.....

.....

.....

.....

2. ท่านคิดว่ามีปัญหาอะไรบ้างในการสอนภาษาอังกฤษ

.....

.....

.....

.....

3. ท่านคิดว่าการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษในโรงเรียนของท่านเป็นไปตามจุดมุ่งหมายที่หลักสูตรกำหนดไว้มากน้อยเพียงใด

.....

.....

.....

7) ตัวอย่างแบบประเมินชนิดต่าง ๆ

7.1 แบบประเมินตนเองเรื่องการแสวงหาความรู้และสร้างองค์ความรู้ เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน

คำชี้แจง โปรดอ่านข้อความแต่ละข้อ แล้วขีด ลงใน หน้าข้อความที่ คิดว่าตรงกับลักษณะของท่านมากที่สุด

1. ท่านกระตือรือร้นที่จะแสวงหาความรู้ใหม่อยู่เสมอโดย
  - ศึกษาเพิ่มเติมที่ได้รับมอบหมาย
  - ชักถามผู้รู้ ผู้ทรงคุณวุฒิ
  - ศึกษาด้วยตนเองจากสื่อรอบตัว
  - อภิปราย แลกเปลี่ยนทัศนคติกับบุคคลทั่วไปทุกระดับ
2. แหล่งความรู้ที่ท่านใช้อยู่เสมอ
  - หลักสูตรและคู่มือการใช้หลักสูตร
  - ห้องสมุดสถานศึกษาและสถานที่ในสถานศึกษา
  - สถานที่ในและนอกสถานศึกษา ภูมิปัญญาท้องถิ่น
  - สถานที่ในและนอกสถานศึกษา รวมทั้งการสืบค้นจากระบบ Internet

7.2 แบบประเมินการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างสถานศึกษาและชุมชน

ชื่อผู้ให้ข้อมูล ..... ภาคเรียนที่ .....

ปีการศึกษา.....

คำชี้แจง สถานศึกษามีการดำเนินการต่อไปหรือไม่ แล้วทำเครื่องหมาย
 ในช่อง **ใช่** หรือ **ไม่ใช่** ตามความเป็นจริง

ข้อที่	รายการประเมิน	ใช่	ไม่ใช่
1.	เชิญผู้ทรงคุณวุฒิหรือบุคคลในท้องถิ่นมาให้ความรู้แก่ครูหรือนักเรียน		
2.	จัดกิจกรรมฝึกอบรมให้ความรู้แก่บุคคลในชุมชน		
3.	ยอมรับความคิดเห็นของบุคคลในชุมชนในการพัฒนาสถานศึกษา		
4.	ให้บริการด้านความรู้ การให้ข่าวสารต่างๆ แก่ชุมชน		
5.	บุคลากรในสถานศึกษาให้ความช่วยเหลือกิจกรรมของชุมชนในโอกาสต่างๆ		
6.	มีการจัดกิจกรรมที่นำความรู้จากชุมชนมาพัฒนาการเรียนการสอน		
รวม			

7.3 แบบประเมินตนเองด้านการจัดการเรียนการสอนของครู

ชื่อครูผู้สอน ..... สอนชั้น .....

หมวดวิชา ..... ภาคการศึกษาที่ .....

ปีการศึกษา.....

รายการประเมิน	
1. มีการจัดทำแผนการสอนก่อนการสอน	☐ มี ☐ ไม่มี
2. จัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้ตรงกับแผนการสอน	☐ มี ☐ ไม่มี
3. นำเรื่องเกี่ยวกับ คติ ความเชื่อในท้องถิ่นมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	☐ ใช่ ☐ ไม่ใช่
4. นำเรื่องเกี่ยวกับ วัฒนธรรม และขนบธรรมเนียมประเพณีในท้องถิ่นมาใช้ในการจัด กิจกรรมการเรียนการสอน	☐ ใช่ ☐ ไม่ใช่
5. นำเรื่องเกี่ยวกับการประกอบอาชีพของท้องถิ่นมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	☐ ใช่ ☐ ไม่ใช่
6. นำเรื่องเกี่ยวกับแนวปฏิบัติหรือเทคโนโลยีชาวบ้านมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียน การสอน	☐ ใช่ ☐ ไม่ใช่

7. นำเรื่องเกี่ยวกับศิลปะในท้องถิ่นมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
- ใช่ ไม่ใช่
8. มีการเชิญเจ้าของภูมิปัญญาชาวบ้านมาร่วมจัดทำเนื้อหาและแนวการสอน
- มี ไม่มี
9. จัดทำเอกสารรายละเอียดการเรียนการสอน สื่อการสอน และการวัดและประเมินผล
- ทำ ไม่ทำ
10. จัดทำรายละเอียดคำอธิบายรายวิชา โดยระบุแนวการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เนื้อหาและจุดประสงค์การเรียนรู้
- ทำ ไม่ทำ

8) ตัวอย่าง แบบสำรวจความพึงพอใจของผู้เรียนต่อการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้

ชื่อ-สกุล..... สถานศึกษา.....
 ระดับชั้น..... ภาคเรียนที่.....
 ปีการศึกษา .....

โปรดทำเครื่องหมาย ลงในช่องรายการตามความคิดเห็นของท่าน

- 3 หมายถึง มีระดับความพึงพอใจต่อรายการกิจกรรม/โครงการในระดับมาก
- 2 หมายถึง มีระดับความพึงพอใจต่อรายการกิจกรรม/โครงการในระดับปานกลาง
- 1 หมายถึง มีระดับความพึงพอใจต่อรายการกิจกรรม/โครงการในระดับน้อย

รายการ	ระดับความคิดเห็น		
	3	2	1
1. กิจกรรมที่สถานศึกษาจัดขึ้นมีความเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน			
2. กิจกรรมที่จัดมีความหลากหลาย			
3. กิจกรรมที่จัดขึ้นเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงความรู้ความสามารถ			
4. กิจกรรมที่จัดขึ้นช่วยเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์ให้แก่ผู้เรียน			
5. มีการประชาสัมพันธ์ให้ผู้เรียนได้ทราบอย่างทั่วถึง			
6. กิจกรรมที่จัดขึ้นมีความน่าสนใจ ชวนให้อยากเข้าร่วม			
7. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมที่ตนได้เข้าร่วม			
8. เป็นกิจกรรมที่จัดได้ตรงกับความต้องการของผู้เรียน			
9. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนทุกระดับชั้นได้มีโอกาสเข้าร่วมอย่างทั่วถึง			
10. เป็นกิจกรรมที่เน้นให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้			
รวม			

9) ตัวอย่าง แบบสำรวจรายการการจัดบรรยากาศห้องเรียน และอาคารเรียน

ชื่อสมาชิกในกลุ่ม 1. .... 2. .... 3. .... 4. ....

สถานศึกษา ..... ชั้น ..... ห้อง .....

ภาคเรียนที่ ..... ปีการศึกษา .....

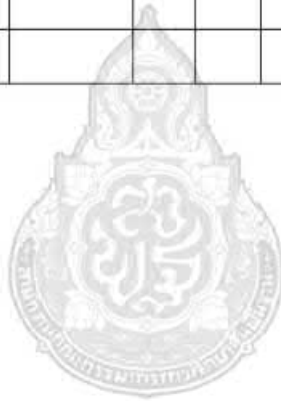
โปรดทำเครื่องหมาย ในแต่ละข้อรายการที่สถานศึกษามีการปฏิบัติ

การจัดสภาพห้องเรียน	การปฏิบัติ	
	มี	ไม่มี
1. ห้องเรียนมีการจัดแบ่งเวรทำความสะอาดและแสดงไว้อย่างชัดเจน		
2. ห้องเรียนมีสถานที่สำหรับจัดแสดงผลงานของผู้เรียน		
3. ห้องเรียนมีชั้นวางรองเท้า ที่แขวนแปรงสีฟัน แก้วน้ำ		
4. ห้องเรียนและอาคารเรียนมีถังใส่ขยะ		
5. ห้องเรียนมีการตกแต่งสวยงาม		
6. มีแสงสว่างเพียงพอสามารถมองเห็นได้ชัดเจน		
7. ห้องเรียน อาคารเรียนไม่มีกลิ่นเหม็น		
8. ห้องเรียนไม่มีเสียงดังรบกวนในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน		
9. มีการจัดมุมเสริมประสบการณ์ในการเรียนที่น่าสนใจ		
10. มีการจัดป้ายนิเทศแสดงผลงาน ข่าว เรื่องน่ารู้ทั้งในและนอกห้องเรียน		
รวมจำนวนข้อรายการ		

10) ตัวอย่าง แบบบันทึกการให้บริการห้องสมุดของครูในสถานศึกษา

ภาคเรียนที่ ..... ปีการศึกษา .....

รายการ	จำนวนครู	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	รวม	คิดเป็นร้อยละ
จำนวนผู้มายืมหนังสือ จำนวนผู้ใช้บริการ- คอมพิวเตอร์							
รวม							

- 11) ตัวอย่าง แบบบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับการเกิดอุบัติเหตุหรือได้รับอันตรายจากการได้รับสารพิษ หรืออันตรายจากการเกิดคดีอาชญากรรมของผู้เรียน

ชื่อ-สกุล ..... อายุ ..... สถานศึกษา .....

วัน เดือน ปี ที่เกิดเหตุการณ์ .....

รายละเอียดของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น .....

ผลที่ได้รับ

☐ ได้รับบาดเจ็บ	☐ สูญเสียชีวิต
☐ โดนฟ้องร้อง/ถูกปรับต้องขัง	☐
☐ ตักเตือน	☐ รอลงอาญา

แบบสรุปจำนวนผู้เรียนต่อภาคเรียน

รายการ	สถิติจำนวนผู้เรียนใน 1 ภาคเรียน
1. ได้รับบาดเจ็บ	
2. สูญเสียชีวิต	
3. โดนฟ้องร้อง/ถูกปรับ	
4. ต้องขัง	
5. ตักเตือน	
6. รอลงอาญา	
รวมทั้งสิ้น	

ภาคผนวก ข. ตัวอย่างการนำเสนอข้อมูลและสารสนเทศ

1) ตัวอย่าง ตารางแสดงจำนวนและร้อยละของบุคลากรในโรงเรียน
จำแนกตามเพศ กลุ่มบุคลากร วุฒิทางการศึกษา ประสบการณ์/การอบรม/
สัมมนา/ดูงาน และการพัฒนาตนเองของบุคลากร

สถานภาพ	จำนวนคน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย		
หญิง		
รวม		
กลุ่มบุคลากร		
ผู้บริหาร (รวมผู้ช่วยผู้บริหาร)		
ครูผู้สอน		
ครูผู้สนับสนุนการสอน		
วุฒิการศึกษา		
ต่ำกว่าปริญญาตรี		
ปริญญาตรี		
ปริญญาโท		
ประสบการณ์ในสถานศึกษา		
1 - 5 ปี		
6 - 10 ปี		
11 - 15 ปี		
มากกว่า 15 ปี		

สถานภาพ	จำนวนคน	ร้อยละ
การอบรม/สัมมนา/ศึกษาดูงาน เคย ไม่เคย การพัฒนาตนเองของบุคลากร ศึกษาด้วยตนเอง (อ่านหนังสือ จากห้องสมุด) ศึกษาต่อเพื่อเพิ่มวุฒิทางการศึกษา ศึกษาวิชาชีพระยะสั้นเพิ่มเติมความรู้		

2) ตัวอย่าง ตารางแสดงการกำหนดเป้าหมาย เทคนิควิธีการสอน และผลที่เกิดกับผู้เรียน

วิชา ..... ชั้น ..... ชื่อผู้สอน .....

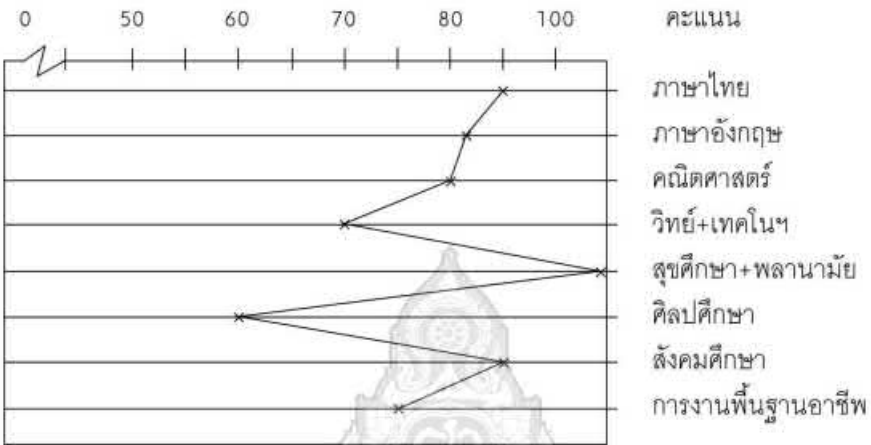
เป้าหมาย	เทคนิควิธีการสอน	ผลที่เกิดกับผู้เรียน

* ใช้ผลจากการสังเกตการสอน การนิเทศภายใน การประเมินตนเอง ของครู การประเมินการสอนของผู้เรียน

3) ตัวอย่าง กราฟแสดงค่าร้อยละของคะแนนเป็นรายวิชาของนักเรียนเป็นรายคน

วิชา ..... ชั้น .....

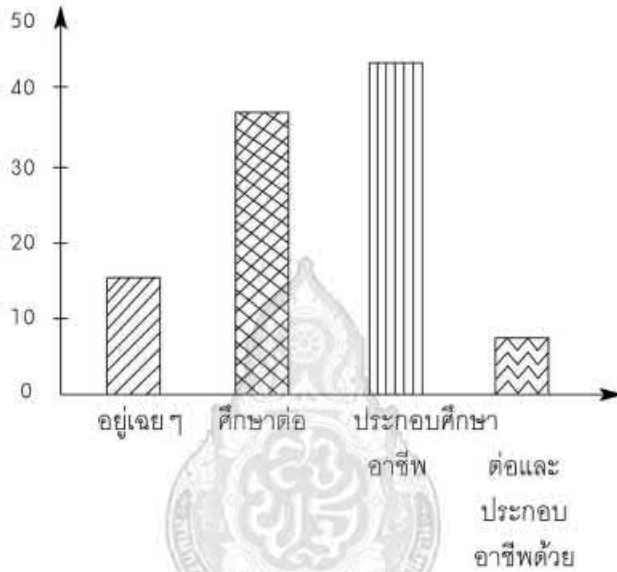

4) ตัวอย่าง ตารางแสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานในการแสดงความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครู

รายการ	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ค่าเบี่ยงเบน (S.D.)	หมายเหตุ
1. ครูใช้เวลาเต็มที่ในการสอนแต่ละคาบ			
2. ครูใช้สื่อประกอบการเรียนการสอนบ่อยครั้ง			
3. ครูมีวิธีการให้นักเรียนเรียนอย่างสนุกสนาน			
4. ครูพูดให้กำลังใจนักเรียนตลอดเวลา			
5. ครูติดตามและเสนอแนะผลงานของนักเรียนอย่างใกล้ชิด			

7) ตัวอย่าง แผนภูมิแสดงร้อยละของจำนวนนักเรียนหลังจากจบหลักสูตรที่ศึกษาต่อ และประกอบอาชีพ

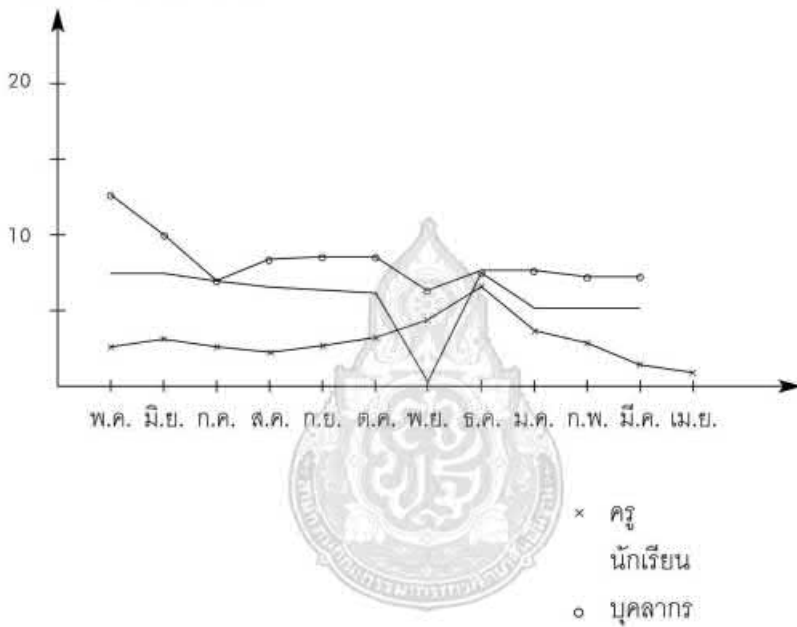

8) ตัวอย่าง ตารางแสดงร้อยละของจำนวนนักเรียนที่ได้ระดับผลการเรียนแต่ละกลุ่มวิชา

ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา							ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา					
กลุ่มวิชา	ระดับผลการเรียน						ระดับผลการเรียน					
	ร/มส	0	1	2	3	4	ร/มส	0	1	2	3	4
- ภาษาไทย												
- ภาษาอังกฤษ												
- สังคมศึกษา												
- สุขศึกษาและ พลศึกษา												
- คณิตศาสตร์												
- วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี												
- ศิลปศึกษา ดนตรี นาฏศิลป์												
- การงานพื้นฐาน อาชีพ												
รวม												

9) ตัวอย่าง กราฟแสดงสถิติการลาภิจลาป่วยของครู นักเรียน และบุคลากร สนับสนุนในแต่ละเดือน

จำนวนวัน (คิดเป็นร้อยละ)

บรรณานุกรม

- การประถมศึกษาจังหวัดชัยภูมิ, สำนักงาน. การศึกษาการจัดระบบสารสนเทศใน
โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชัยภูมิ
(เอกสารอัดสำเนา)
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. คู่มือการประเมินผลภายในของ
สถานศึกษาตามมาตรฐานศึกษาแห่งชาติ : การออกแบบวิธีการเก็บ
ข้อมูล (ฉบับทดลองใช้) เล่ม 3 และ เล่ม 4. (เอกสารอัดสำเนา)
- คณะกรรมการการศึกษาเอกชน, สำนักงาน. คู่มือปฏิบัติงานของคณะกรรมการ
รับรองมาตรฐานคุณภาพการศึกษาเอกชน. กระทรวงศึกษาธิการ กรกฎาคม
2542.
- วิชาการ, กรม. การวิจัยเชิงพัฒนาระดับโรงเรียน กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภา
ลาดพร้าว, 2536.
- วิเศษศักดิ์ ไครตอาษาและคณะ. เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเรียนรู้. กรุงเทพ
มหานคร : เวิร์ดเวฟเอ็ดดูเคชัน, 2542.
- สมจิตร สุดใจ และ ดวงกมล บุญชนะวิวัฒน์. การสร้างสื่อในการเก็บข้อมูลในการ
จัดระบบสารสนเทศในโรงเรียน. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2525.
- สมชาย สัมฤทธิ์ทรัพย์. ศิลปะการนำเสนอแบบดึงดูดใจด้วยกราฟ. กรุงเทพมหานคร :
บริษัทซีเอ็ดดูเคชันจำกัด, 2540.
- อำรุง จันทวานิช, ภาณุรัตน์ รัตยาภาส และเจษฎ์ อนุธรรมมงคล. “สารสนเทศเพื่อ
การวางแผนและการบริหารการศึกษาระดับจังหวัด” ชุดฝึกอบรมการวางแผน
พัฒนาการศึกษาแบบบูรณาการในระดับจังหวัด หน่วยที่ 5. พิมพ์
ครั้งที่ 2 (ฉบับปรับปรุง). กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ท่าปากเจริญผล, 2529.
- Dessler, Gary . Comprehensive School Reform Research
- based Strategies to Achieve High Standards. 1998.

ผู้ร่วมจัดทำเอกสารแนวดำเนินงาน ตามระบบประกันคุณภาพการศึกษา

ผู้ทรงคุณวุฒิ

1. ดร.สุเทพ อ่วมเจริญ	คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ
2. นางสาวกาญจนา บุญส่ง	คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏเพชรบุรี
3. รศ.ดร.ฉันทนา จันทร์บรรจง	คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร
4. ผศ.ดร.อรุณี อ่อนสวัสดิ์	คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร
5. ผศ.ศิริพร พัสดร	คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏอุดรธานี
6. ผศ.ดร.สมบูรณ์ ดันยะ	คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏนครราชสีมา
7. นายสมเกียรติ ทานอก	คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏนครราชสีมา
8. ดร.กรรณิการ์ ภิญญาคง	สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน

นักวิชาการศึกษา สำนักพัฒนาการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

1. นายไพศาล ศิริรักษ์	สำนักพัฒนาการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เขตการศึกษา 3
2. นางวันทนา นาคใหญ่	สำนักพัฒนาการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เขตการศึกษา 5
3. นางสมพร ขำอ่อน	สำนักพัฒนาการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เขตการศึกษา 7
4. นางวันเพ็ญ พันธลา	สำนักพัฒนาการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เขตการศึกษา 7
5. นายนาค เกินชัย	สำนักพัฒนาการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เขตการศึกษา 9
6. นายพัฒนศักดิ์ สกุลพันธุ์	สำนักพัฒนาการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เขตการศึกษา 9
7. นางมาลีวัลย์ ครุ กุล	สำนักพัฒนาการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เขตการศึกษา 11

ศึกษานิเทศก์

1. นางวรรณพรณ สุวรรณนิมิตร	หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 3
2. นายประสิทธิ์ พงษ์อักษร	หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 3
3. นางสาวจันทนา นนทิกร	หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 5

4. นางมันทนา เฟิงนู	หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญ ศึกษา เขตการศึกษา 5
5. นายเจริญฤทธิ์ จันท์เจริญ	หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาเอกชน เขตการศึกษา 7
6. นายสุรัตน์ ขวัญบุญจันทร์	หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญ ศึกษา เขตการศึกษา 7
7. นางสาวศุภลักษณ์ คูหาทอง	หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญ ศึกษา เขตการศึกษา 9
8. นางเกศรี วิวัฒน์ปฐพี	หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญ ศึกษา เขตการศึกษา 9
9. นางสาวดาภรณ์ พูนผลอำนวย	หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญ ศึกษา เขตการศึกษา 11
10. นายหัสนัย กันทรส	หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญ ศึกษา เขตการศึกษา 11
11. นายวันชัย คงเพชร	หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญ ศึกษา กรุงเทพมหานคร
12. นายธานี ยิ่งวัฒนา	หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงาน การประถมศึกษาจังหวัดพัทลุง
13. นางกาญจนา เขยชิต	หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงาน การประถมศึกษาจังหวัดเพชรบุรี
14. นางกิติมา แก้วบึงปก	หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงาน การประถมศึกษาจังหวัดพิษณุโลก

15. นายธวัช ทองแสน หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงาน
การประถมศึกษาจังหวัดอุดรธานี
16. นางสาววิไล ชินวงศ์ หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงาน
การประถมศึกษา
จังหวัดนครราชสีมา
17. นายทวี ไชติรัตน์ หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงาน
สามัญศึกษา จังหวัดสงขลา
18. นางวนิดา จันทรวงศ์ หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงาน
สามัญศึกษา จังหวัดเพชรบุรี
19. นายพงษ์เทพ ทองคำพงษ์ หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงาน
สามัญศึกษา จังหวัดพิษณุโลก
20. นายวีระ โพธิ์ทอง หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงาน
สามัญศึกษา จังหวัดเลย
21. นางสุปราณี ศรีใสคำ หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงาน
สามัญศึกษา จังหวัดนครราชสีมา
22. นางพรทิพย์ ธรรมสุวรรณ กองการศึกษาเทศบาลนคร
หาดใหญ่ จังหวัดสงขลา
23. นางรัชนี ภัตติชาติ กองการศึกษาเทศบาลเมือง
เพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี
24. นายพิชณต โคกทอง กองการศึกษาเทศบาลเมือง
พิษณุโลก จังหวัดพิษณุโลก
25. นายสุชี ประทุมโม กองการศึกษาเทศบาลเมือง
อุดรธานี จังหวัดอุดรธานี

26. นายไตรรงค์ คัมภีร์พงศ์	กองการศึกษาเทศบาลเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา
27. นางอุทุมพร แว่วศรี	สำนักบริหารการศึกษาท้องถิ่น กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย
28. นายอุดมศักดิ์ นาคี	กองวิชาการ สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร
29. นางสาวอุมาวดี มะคำไก่	กองวิชาการ สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร
30. นายชนาธิป หุ้ยแป	สำนักนิเทศ และพัฒนามาตรฐาน สำนักงานคณะกรรมการ การประถมศึกษาแห่งชาติ

ผู้บริหาร ครู อาจารย์ สถานศึกษา

1. ว่าที่ ร.ต.โกศล สุวรรณมณี	โรงเรียนมหาวิทยาลัยราชภัฏ จังหวัดสงขลา
2. นายธีรวุฒิ ดำรักษ์	โรงเรียนมหาวิทยาลัยราชภัฏ จังหวัดสงขลา
3. นายเสถียร สุวรรณมณี	โรงเรียนมัธยมสิริวัณวรี 2 จังหวัดสงขลา
4. นายทวีป เฟ็งแก้ว	โรงเรียนมัธยมสิริวัณวรี 2 จังหวัดสงขลา
5. นายเลิศ สุขเกษม	โรงเรียนมัธยมสิริวัณวรี 2 จังหวัดสงขลา

6. นายบุญชูป กาญจนพันธ์ โรงเรียนวัดประดู่หอม (สุขประชา-
สรรค์) จังหวัดพัทลุง
7. นายสุรเชษฐ์ ศรีชุมพวง โรงเรียนวัดประดู่หอม (สุขประชา-
สรรค์) จังหวัดพัทลุง
8. นางเพ็ญธนา ดำรงค์ศิราษฎร์ โรงเรียนกลับเพชรศึกษา จังหวัด
สงขลา
9. นางเน่งน้อย อัมพรพงศ์ โรงเรียนกลับเพชรศึกษา จังหวัด
สงขลา
10. นายสมโภช กิติโร โรงเรียนเทศบาล 4 (วัดคลอง-
เรียน) จังหวัดสงขลา
11. นายเอก ชโนวรรณ โรงเรียนเทศบาล 4 (วัดคลอง-
เรียน) จังหวัดสงขลา
12. นายสนิท เจริญมาก โรงเรียนเทศบาล 4 (วัดคลอง-
เรียน) จังหวัดสงขลา
13. นายศุภชัย ธาราคานิต โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์เพชรบุรี
จังหวัดเพชรบุรี
14. นายธีรชัย ไสยจิตต์ โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์เพชรบุรี
จังหวัดเพชรบุรี
15. นายเสนาะ สวัสดิมงคล โรงเรียนวัดหนองแก (กลุ่มวิทยา
คาร) จังหวัดเพชรบุรี
16. นางพรเพ็ญ ให้นำช โรงเรียนวัดหนองแก (กลุ่มวิทยา
คาร) จังหวัดเพชรบุรี
17. นางสาวชูญาติ ลิลิตธรรม โรงเรียนเทศบาล 1 วัดแก่นเหล็ก
จังหวัดเพชรบุรี

18. นางชม้อย พันธุ์ร่าม โรงเรียนเทศบาล 1 วัดแก่นเหล็ก จังหวัดเพชรบุรี
19. นางสาวดวงรัตน์ พูลสวัสดิ์ โรงเรียนบางกระทุ่มพิทยาคม จังหวัดพิษณุโลก
20. นายประดุง สุขพลอย โรงเรียนบางกระทุ่มพิทยาคม จังหวัดพิษณุโลก
21. นายวิเชียร ปราบรณัง โรงเรียนรัฐราษฎร์สงเคราะห์ จังหวัดพิษณุโลก
22. นายสมพงษ์ เหลืองทอง โรงเรียนรัฐราษฎร์สงเคราะห์ จังหวัดพิษณุโลก
23. นายภคบุลย์ พัฒนเจริญ โรงเรียนสายธรรม จังหวัดสุโขทัย
24. นางสุกัญญา ศรีนวล โรงเรียนสายธรรม จังหวัดสุโขทัย
25. นางวีไลวรรณ วัฒนากุล โรงเรียนเทศบาล 3 วัดท่ามะปราง จังหวัดพิษณุโลก
26. นางสุนันทา รังคะอุไร โรงเรียนเทศบาล 3 วัดท่ามะปราง จังหวัดพิษณุโลก
27. นายสวาท นาคเสน โรงเรียนวังทรายขาววิทยา จังหวัดเลย
28. นางเกศินี สุทธิ โรงเรียนวังทรายขาววิทยา จังหวัดเลย
29. นายสมศักดิ์ จิตรแน่น โรงเรียนเชียงคาน จังหวัดเลย
30. นางสาวโสภภาพรรณ โพธิ์ทอง โรงเรียนเชียงคาน จังหวัดเลย
31. นางชนิษฐา จันทรโคตร โรงเรียนอนุบาลอุดรธานี จังหวัดอุดรธานี

32. นางนิทรา ช่อสูงเนิน	โรงเรียนอนุบาลอุดรธานี จังหวัดอุดรธานี
33. นางอรชร โคตรโมลี	โรงเรียนเซนต์เมรี่ จังหวัดอุดรธานี
34. นางสาวจากรุวรรณ แก้วจันทา	โรงเรียนเซนต์เมรี่ จังหวัดอุดรธานี
35. นายสุรชาติ สุระเสวีวงศ์	โรงเรียนเทศบาล 1 โพนศรี จังหวัดอุดรธานี
36. นายสุพัฒน์ ประเสริฐสังข์	โรงเรียนเทศบาล 1 โพนศรี จังหวัดอุดรธานี
37. นายพูนศักดิ์ จำเมืองปัก	โรงเรียนบ้านเมืองปักสามัคคี จังหวัดนครราชสีมา
38. นางสาวกนกพร จันทรมงคล	โรงเรียนบ้านเมืองปักสามัคคี จังหวัดนครราชสีมา
39. นายวิชัย ภัทรจุ ภากรณ์	โรงเรียนสกุลศึกษา จังหวัดนครราชสีมา
40. นางสาวดารณี ชื่นชม	โรงเรียนสกุลศึกษา จังหวัดนครราชสีมา
41. นายพิชัย สดาร์ตัน	โรงเรียนเทศบาล 2 (วัดสมอราย) จังหวัดนครราชสีมา
42. นายปรเมศวร์ ชนะโรค	โรงเรียนเทศบาล 2 (วัดสมอราย) จังหวัดนครราชสีมา

ผู้ร่วมพิจารณาเอกสาร

1. นายนคร ดังคะพิภพ	โรงเรียนคงคาราม กรมสามัญศึกษา
2. นายวิโรจน์ ศรีโกศา	โรงเรียนวัดดอนทอง สำนักงานคณะกรรมการ การประถมศึกษาแห่งชาติ

กรมวิชาการ

1. นายประพัฒน์พงศ์ เสนาฤทธิ์ อธิบดีกรมวิชาการ
2. นางอารีรัตน์ วัฒนสิน รองอธิบดีกรมวิชาการ
3. นายชอบ ลีซอ ผู้อำนวยการสำนักงานทดสอบ
ทางการศึกษา
4. นางจิตรียา ไชยศรีพรหม สำนักงานทดสอบทางการศึกษา
5. นางสาวไพรวลัย พิทักษ์สาธิต สำนักงานทดสอบทางการศึกษา
6. นางทิพวรรณ คู่อทองทรัพย์ สำนักงานทดสอบทางการศึกษา
7. นางอริษา แย้มกลม สำนักงานทดสอบทางการศึกษา
8. นายสมทรง ลิมาลัย สำนักงานทดสอบทางการศึกษา
9. นางสาวจันทร์ธิดา อินธิเดช สำนักงานทดสอบทางการศึกษา
10. นายธัญญา เรืองแก้ว สำนักงานทดสอบทางการศึกษา
11. นางเพ็ญภา แก้วเขียว สำนักงานทดสอบทางการศึกษา
12. นางสาวอมรรัตน์ คำแดง สำนักงานทดสอบทางการศึกษา
13. นางสาวจิระวรรณ ศรีสุระ สำนักงานทดสอบทางการศึกษา
14. นางสาวณัฐชัลลย์ อักษรเจริญสุข สำนักงานทดสอบทางการศึกษา
15. นางสาวลัชชา ชุนหวีจิตรา สำนักงานทดสอบทางการศึกษา
16. นางสาวสุวิมล โสדתิพย์ สำนักงานทดสอบทางการศึกษา
17. นางสาวศิริมาศ โพธิ์พันธ์ สำนักงานทดสอบทางการศึกษา
18. นางณัฐฐณิชา สำราญสุขทิวาเวทย์
สำนักงานทดสอบทางการศึกษา

คณะทำงาน

ที่ปรึกษา

อธิบดีกรมวิชาการ	(นายประพัฒน์พงษ์ เสนาฤทธิ์)
รองอธิบดีกรมวิชาการ	(นางอารีรัตน์ วัฒนสิน)
ผู้อำนวยการสำนักงาน	(นายชอบ ลีซอ)
ทดสอบทางการศึกษา	

กำหนดกรอบแนวคิด

นายชอบ ลีซอ	นางทิพวรรณ อุ่ทองทรัพย์
นางจิตริยา ไชยศรีพรหม	นายธัญญา เรืองแก้ว
นางสาวไพรวลัย พิทักษ์สาธิต	

ศึกษาค้นคว้าและเรียบเรียงต้นฉบับ

นางสาวไพรวลัย พิทักษ์สาธิต
นายธัญญา เรืองแก้ว
นางเพ็ญนภา แก้วเขียว

บรรณาธิการกิจ

นางอารีรัตน์ วัฒนสิน
นายชอบ ลีซอ
นางจิตริยา ไชยศรีพรหม

ปรับปรุงเอกสารต้นฉบับ

นางสาวไพรวลัย พิทักษ์สาธิต
นายธัญญา เรืองแก้ว
นางเพ็ญนภา แก้วเขียว

คณะเลขานุการ

นางจิตริยา ไชยศิริพรหม
 นางบุญชู ชลัษเฐียร
 นางสาวไพรวลัย พิทักษ์สาธิต
 นางทิพวรรณ อุ่ทองทรัพย์
 นางอริษา แย้มกมล
 นายสมทรง ลิมาลัย
 นางสาวจันทร์ธิดา อินธิเดช
 นายธัญญา เรืองแก้ว
 นางเพ็ญภา แก้วเขียว
 นางสาวอมรรัตน์ คำแดง
 นางสาวจิระวรรณ ศรีสุระ
 นางสาวณัฐชลัยย์ อักษรเจริญสุข

พิมพ์ต้นฉบับ

นางสาวศิริมาส โพธิ์พันธ์
 นางณัฐธิดา สำราญสุขทิพาเวทย์

ออกแบบหน้าปก

นางสายฝน ประเสริฐรัตน์

กลุ่มพัฒนามาตรฐานการศึกษา 3 สำนักงานทดสอบทางการศึกษา
 กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ
 โทร. 0-2281-6136 ต่อ 308, 310 โทรสาร 0-2281-6071

